

Голос України

Влада-Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 196 (1446) • Четвер, 17 жовтня 1996 року • Ціна договірна

Олександр МОРОЗ

У програмі уряду є принципові неузгодження і положення, які викликають сумнів

З виступу Голови Верховної Ради України на сесії Верховної Ради України під час обговорення програми діяльності Кабінету міністрів України 15 жовтня 1996 року

У нас фактично є два предмети обговорення: програма, надіслана Верховній Раді 26 вересня, і той же документ зі змінами, про які доповів Прем'єр-міністр П. І. Лазаренко. І, бачимо, розмова йде про план дій, викладених прем'єром, бо нічого сподівається на підтримку депутатами незаконних операцій із землею, обваленого закриття шахт, віднесення на місцевий бюджет видатків на утримання вузів та інших закладів освіти, інших сумнівних намірів. Потогоджуся з тими народними депутатами, які виділяють позитивні моменти у програмі діяльності Кабінету міністрів України. Насамперед це стосується першого

розділу програми. Зокрема, наміру приділяти головну увагу відраженню конкурентоспроможного на внутрішньому та зовнішньому ринках вітчизняного товарівиробництва.

Важливо і те, що уряд передбачає ряд заходів з відновлення керованості державного сектора, подолання «тінтінши» економіки, розвитку підприємництва. Це збігається зі змістом прийнятих Верховною Радою в 1994 році «основних засад і напрямів становлення економіки України в кризовий період».

(Закінчення на 2-й стор.)

Видобувати нафту — за нафту

На цілому та інвестиційно-мону формі «Крим-96», що відбувся в Ялті, найбільш активність виявила американська компанія «Хайфф-груп». За словами її президента пана Р. Хаффінгтона, компанія готова інвестувати в нафтогазовий комплекс України близько 700 млн. доларів США за умови, що половина видобутої продукції після певних час належатиме американцям. Кабінет міністрів України має намір зменшити або скасувати рентну плату за іноземних компаній, які вкладуть кошти в нафтогазову галузь України на родинних зі складними умовами розробки, зокрема на континентальному шельфі Чорного та Азовського морів.

Окрім того, керівництво «Хайфф-груп» зацікавлені в проєкті реконструкції нафтодобувної Крижської АЕС на теплову електростанцію вартістю 35 млн. доларів.

Проектна потужність станції становить 50 МВт. Її пуск можна було б здійснити уже наступного року.

Бюджет у ристуванні

Останніми роками ми вже якось звикли, що бюджет приймали із значним запізненням, та й виконували так, що скоріше варто було б вести мову про його невиконання. Дуже показовою в цьому плані була ситуація, що склалася напередодні прийняття бюджету на 1996 рік — тоді одночасно з цим проєктом Верховна Рада розглядала звіт уряду про виконання бюджету за 1994 рік та проєкт змін до бюджету на 1995 рік. І ось маємо ситуацію, що проєкт бюджету на 1997 рік хоча б із надр Кабінету міністрів з'явився вчасно. Це, звісно, не гарантує, що проєкт прийнятий не буде загальмовано, а вже заручу після його офіційного подання зазвучали припущення про уточнення основних макропоказників. Якщо додати до цього несприятелі до розрахунку взаємодії державного та місцевих бюджетів, невизначеність із підатковою політикою, то стане зрозуміло, що й на бюджет-97 чекає складний марафон, старт якого запізнано на сьогодні.

(Закінчення на 11-й стор.)

**Є
приємна
новина!**

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (перших вісімнадцять ми назвали в попередніх номерах):

- 19. Рокитнянському товариству не акриловити будівельних матеріалів та конструкцій (директор Віталій Ляляк) — крило, журнальний стол, фундаментні блоки (шт. на 9 м стор.).
- 20. КСП «Україна» Ковельського району Волинської області (голова правління Євген Пашко) — бачок місцеї пародії.
- 21. Волинському регіональному управлінню комерційного банку «Львівбанк» (керівник Микола Ріманюк) — холодопильник.

Друзі! Ви можете стати учасником розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «Голос України» щотижня з 1 жовтня до 31 жовтня 1997 року. Надішліть до редакції листівку з позначкою «Лотерея «Г»-97», де вказати прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Друзі! Стежте за газетою. Шономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

Олександр Мороз: «Програми уряду є принципові неузгодження і положення, які викликають сумнів»

(Початок на 1-й стор.)

Проте наважимо Верховної Ради — оцінка не окремих фрагментів, а всієї програми, як це визначено статтею 85 Конституції України.

На жаль, ні за формою, ні за змістом ця документація не відповідає тим вимогам, у якому не відображено те, як нинішній уряд буде виконувати покладені на нього повноваження (перелік яких визначено 116 статтею Конституції України).

Як відомо, Верховна Рада прийняла «Програму чинної Закоу України «Про державні програми». Чи в ній не висловилися сумніви, що програма діяльності Кабінету міністрів є державною програмою. Депутати, проте, жваво говорили, що змістом своєю документ не відповідає вимогам до складання такої програми. Це не є комплекс взаємопов'язаних заходів, який, з одного боку, має би на меті досягнення визначених цілей у визначені терміни, а з іншого — забезпечення ресурсами, виконавцями.

У преамбулі поданого документа говориться, що уряд розробив програму «на час своїх повноважень». Власне, так воно і має бути. Проте не зрозуміло, чому ця думка не проходила протитом цього документа, в якому мало б бути визначено, які пріоритети і задання будуть вирішені урядом в 1997, 1998, 1999 роках. Чому, скажімо, в розділі «Основні макроекономічні показники» не подано показники 1997 року? Як користуватися представлена програма з доповіддю Президента, вжитоюною у жовтні 1994 року, де було зазначено, що за порученням Президента урядом будуть підготовлені конкретні заходи на виконання? Навіть поверховий аналіз свідчить про те, що в програмі уряду є принципові неузгодження і положення, які викликають великий сумнів.

Так, у другому розділі параграфу 13 «Відновлення зовнішньоекономічної діяльності» немає одного з ключових макроекономічних показників — сальдо торговельного балансу, хоча, здавалося б, саме на зменшенні цього від'ємного величини й мав би бути спрямований всі передбачені програмою заходи. Натомість в кінці параграфу 4 розділу 1 «Нарощування експортного потенціалу і підтримка національного товаровиробництва» детально наведено інформацію про те, що протягом 1996 року намічено «зменшити від'ємне сальдо торговельного балансу до 1,0-1,1 млрд. доларів США».

По-перше, згідно з даними Міністерства статистики, сальдо двохсторонньої торгівлі товарами у 1995 році становило

понад 231 мільярд доларів. Тож не проголошує, що має зменшення йтися.

По-друге, чому такі важливі параметри згадуються не у всьому, так би мовити, розділі.

1, по-третє, чому б було не зробити цей важливий розділ так, як того вимагає пункт 8 статті 116 Конституції, де сказано, що Кабінет Міністрів України «організовує і забезпечує здійснення зовнішньоекономічної діяльності України?»

І це лише зауваження до цього важливого питання, якому приділена велика увага практично в усіх розділах документа, — у програмі передбачено нарощування експорту й імпорту. На жаль, не розкривається структура цього нарощування, як в економічному, так і в експортно-імпортному аспекті.

За січень—липень 1996 року сума імпорту природного газу порівняно з таким же періодом минулого року збільшилася на 1 мільярд доларів, або на 52,4%. Одночасно зріс експорт чорних металів і виробів з них на 21,4%, продуктів тваринної м'яси — на 52%, мінеральних добрив — на 120%. (Замовчуємо, що в 1990 році в 6 разів зменшили використання добрив на власній території). Все це дає збільшення загального ал'ємного сальдо торговельного балансу у січні—липені 1996 року порівняно з таким же періодом 1995 року на 919 мільярдів доларів. Практично, зростання на 1 долар експорту з такою структурою збільшує на 1 долар від'ємне сальдо. Пам'ятаєте ту історію: «Кіпчак, батыку, торгувати, бо нема чим одати давати»? Така політика підтримки апрошує, здавалося б,

як підтримка апрошує, здавалося б, істину: нарощування експорту в сировинні та напівсировинні, до того ж українськості, галузях, де має позитивний, а різко негативний результат для всієї економіки України, що не дозволяє серйозно говорити про відновлення виробництва. Проте така політика, судячи з програми, передбачено зберегти. Думам, що Україна цього не витримає. Це — загрозливі бєспєдчє.

Щодо ставу сальдо платіжного балансу України, то, на жаль, цього ключового макроекономічного показника взагалі не взято до уваги.

У програмі мають місце принципові неузгодження між заявленими стратегічними цілями та методами їх реалізації. Так, теза про те, що «стратегічними напрямком соціально-економічної політики Кабінету Міністрів України, спрямованою на зростання добробуту народу, є створення середнього класу суспільства як основи політичної стабільності та демократичного розвитку України», могла б відкривати окремий великий розділ «Формування середнього класу в українськості суспільства». У програмі ця ключова теза практично не несе свого стратегічного навантаження, а, так собі, «скромно» стоїть у параграфі 9 розділу 2 «Розвиток малого підприємництва».

Чи є «нішній» програму уряду кроком вперед? Так, але не у вирішенні багатьох конкретних проблем. Вирішення таких, що виконанні прагнуть одного: найкраще затримати недовископаний документ, аби уникнути на рік ставу платіжного балансу Верховній Раді. Це, власне, апрошує

страгени. Причому, одночасно помітна стартова готовність «спеціалістів», в тому числі і з асобами масової інформації, під державними знаками ініціаторів кинути розшулювати йнакше й «протестувати» налі. Діагнозу тут мало. Так би мовити, хто то на чинився.

Виникає закономірне запитання: як діяти Верховній Раді у цій ситуації? У нас на руках більше десятка проектів постанов. Як зійти — від повного свавілля до заперечення поданого проекту. Веремо до уваги, що уряд заявив про своє розуміння недовископалості програми, ба, жання допрацювати цей документ, діючи у взаємодії з комісіями Верховної Раді і з Верховною Радою взагалі.

Очевидно, треба прийняти рішення щодо програми зі змінами, оголошеними П. 1. Лазаренком. Все це одне передбачає продовження роботи над документом. Сьогодні Верховна Рада повинна мати гарантії Кабінету Міністрів, особисто Прем'єр-міністра, по-перше, що програма діяльності Кабінету Міністрів буде доопрацьована з урахуванням зауважень і пропозицій, висловлених у комісії Верховної Раді і народними депутатами під час обговорення. Потрібно заслухати авіт Прем'єр-міністра з цього питання вже два дні уряд у грудні 1996 року і, безперечно, одержати на руки змінені документи (там треба передбачити недопущення кадрової чехарди, використання тих людей, що вміють і хочуть працювати, умови для інвестування економіки українськості, ба, жання допрацювати документи на перетворення їх на базу спекулятивного капіталу. Слід підтримати підтримку заходів за Законом про пріоритетність соціального розвитку села).

По-друге, Кабінет Міністрів мусить розуміти те, що зазначені недоліки будуть піддані особливо глибокому аналізу під час розгляду проекту державного бюджету на наступний рік. Тобто навіть програми не повинні перейти до цього документа.

Думаю, що у заключенню слові П. 1. Лазаренко повністю чітко визначити позицію уряду з цих питань.

Якщо Кабінет Міністрів і його прем'єр не чинять демонстративної бажання до конструктивної співпраці з Верховною Радою, а в реалізовуватимуть цей намір, на що ми сподіваємося, тоді спільними зусиллями нам уніється і перспективну програму розвитку держави мати, і прийняти максимально наблизений до реальної ситуації державний бюджет України 1997 року.

Постанова Верховної Ради України Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України

Верховна Рада України постановила:

1. Програму діяльності Кабінету Міністрів України з урахуванням пропозицій і зауважень постійних комісій Верховної Ради України, депутатських груп (фракцій), народних депутатів України, висловлених під час її обговорення, у основному схвалити.

2. Кабінету Міністрів України опрацювати до 1 грудня 1996 року пропозиції і зауваження постійних комісій Верховної Ради України, депутатських груп (фракцій) та народних депутатів України, і врахувати їх під час підготовки заходів щодо її реалізації.

визначити відповідальності за виконання відповідей розділів та заходів, передбачених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України;

розробити заходи щодо правового забезпечення Програмі діяльності Кабінету Міністрів України подати Верховній Раді України у грудні 1996 року інформацію про виконання цієї Постанови.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 15 жовтня 1996 року.

Парламентська хроніка

Програму прийняли «в основному». Чи буде нам краще «в цілому»?

Денне і вечірнє
засідання 15 жовтня

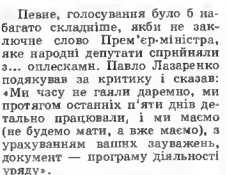
Зрозуміло, що з огляду на нинішню соціально-економічну ситуацію в країні народним депутатам було б сказати Прем'єр-міністру Павлу Лазаренку «на обговорення проекту програми уряду задалася понад 90 хвилин». А на закінчення обговорення у парламентарії виявилось більше десятика проектів постанов Верховної Раді, що передбачає як поновлення урядової програми, так і поновлення її виконання.

Більшість народних депутатів (а як виступило «лише» 34) відзначила позитивні положення проекту програми. Навіщо ж це, це, що вперше за «тість років» розглядали її напрямом є відображення вітчизняного виробництва, становлення конкурентоспроможного товаровиробництва. Обов'язок і намір уряду забезпечити збалансування податкової системи, подолання тінізації економіки, звертання уваги на необхідність створення у суспільстві середнього класу як основи політичної стабільності. Найчастіше називали відсутність

глибокого аналізу причин нинішньої соціально-економічної кризи, недостатність, а то й малу узгодженість з основними напрямками проекту державного бюджету на 1997 рік, декларативність деяких положень, невизначеність сподівання на міжнародні фінансові організації.

Як відповісти прихильникам такої урядової програми, так і непериміжених її оцінці звертали увагу на катастрофічність, як вони гадають, становище в «ліхих» галузях — в енергетичній, машинобудівній, кінематографічній тощо. А оскільки кожен, хто теребить дивитися на речі, усвідомлював, що кардинальною поліптичній справі одразу в усіх сферах єдині неприємності, то відповідним настроєм і готувалися голосуванням визначити долю програми.

А голова Комісії з соціальної політики і трудових питань Юрій Бугаунов загалом наважився, що «справа не в тому, приймемо ми чи по програмі, чи не приймемо, питання стоїть інше: якщо ми не приймемо цю програму, то чи стане гірше, як каже народна мудрість, приймемо, то чи стане людям легше?»

Певне, голосування було б набагато складніше, якби не заключило слово Прем'єр-міністра, яке народні депутати висловили з... олександром Павлом Лазаренком подікувати за критику і сказав: «Ми часу не гаємо даремно, ми протягом останніх п'яти днів детально працювали, і ми маємо (не будемо мати, а вже маємо), а урядом нами вапху зауваження, документ — програму діяльності уряду».

Програму було прийнято в основному, з палією, що її опрацюють до грудня 1996 року парламенту.

Анатолій БЕНЬ.

Знову про межу...

Ранкове засідання 16 жовтня

Після оголошення запитів народних депутатів до Президента України, які було підтримано необхідною кількістю голосів, слово надала прес-конференція прес-секретарки Наталії Вітренко, яка оприлюднила підготовлені нею та опонартіями пропозиції щодо затвердження нових рівнів мінімальної зарплати і пенсії, введення в повному обсязі законів України про оплату праці та про пенсійне забезпечення тощо.

Однак пропозиції ці не набрали необхідної кількості голосів, зокрема, частина парламентаріїв вважає їх нереальними та популістськими. Далі народні депутати приступили до обговорення інших актуальних питань. Це можна вважати лише тріумфом, чітко окресленим законом, випадком. Внесено також зміни до статті 24 Закону України «Про підприємства в Україні». Тепер вони самостійно визначатимуть черговість державних. Підготовлено також постанову статті 37 Закону України «Про державний бюджет на 1995 рік».

Наприкінці ранкового засідання Верховна Рада України почала обговорювати також важливе питання, як «Про вичинку м'яса, малодобового...» 3 Інформація з аудіо відеопрем'єр-міністр України Олександр Мороз.

Василь ТУТ-ЛУК.

Зустрічі Президента

Проект бюджету на 1997 рік обговорювався сьогодні під час зустрічі Президента України Леоніда Кучми з керівниками депутатських фракцій та груп. Зустріч проходила за заочесним діалогом. Як стало відомо кореспонденту Українформу, Президент України наголошує, що він дасть спеціальне доручення уряду з тим, щоб обстежити доходи трудящих, аби програма уряду, яку сьогодні в основному приймають на сесії Верховної Ради, була реальною, діючою і спрямованою на захист інтересів кожної людини.

Проблеми Кримського регіону було обговорено під час зустрічі Президента України з керівництвом Автономної Республіки Крим

Верховна Рада Автономної Республіки Крим працюватиме виключно у правовому полі України, сказав глава парламенту АРК Василь Кисельов.

Економічний стан криму вирішуватиме в регіоні. Тому всі проблеми треба розглядати через долю людини, давати про своєчасну виплату її зарплати, забезпечення робочим місцем і нормальними умовами праці, — сказав Президент України під час зустрічі з новообраними головами районних держадміністрацій Запорізької, Закарпатської, Тернопільської та Донецької областей.

Ядерна зброя повернеться в Україну?

Учора комітет Верховної Ради з питань оборони, державної безпеки на чолі з Головою Володимиром Мухіним провів перемовини з делегатами Міністерства оборони Угорської Республіки, очолюваною міністром оборони Дьордем Келетом. Звичайно, головною темою розмови — розширення НАТО на Схід, а точніше, можливість розміщення ядерної зброї на території нових членів НАТО.

Дьордь Келет зауважив, що на тему порушували всі українські політики, з якими вони велися переговори. «Україну, справді, цікавить це питання», — відзначив народний депутат Адам Чикотко. «Адже, якщо порушити це баланс сил на Заході або на Сході, перший удар отримає нейтральна Україна». Окрім того, підкреслив Володимир Мухін, коли Україна приєднувалася до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, держави-члени, зокрема, пообіцяли, що в майбутньому ядерну зброю не розміщуватимуть на території інших європейських держав. Отож, якщо цей пункт буде порушено, угорцями Володимир Мухін, що українські парламенти матиме право порушити питання про повернення нисестрої тактичної ядерної зброї (яка є власністю України) з Росії, додалиши, що поки про це можна говорити лише теоретично.

Угорська делегація, у свою чергу, порадилася Україні активізувати свою діяльність з НАТО щодо цього питання і виступити катализатором.

Сесія почалася з пікети

Група людей з плакатами зустріла депутатів, що збиралися на восьму сесію Кіровоградської обласної ради. На тих плакатах, гірко розповідаючи про безграбичне становище учителів, лікарів, інших працівників соціальної сфери, які через невилплату їм зарплат опинилися на межі невилплати злиднів. Сума картина, але, на жаль, вона стала звичною. Люди вимітали, а власні розповіді ружали. Через ж разу депутати, делеговані сесією, розповіли пікетируючим, що у новопризначеного голови держадміністрації Михайла Громового відбулася з цього приводу нарада, і спеціально створений робочий групі розпочав виробити рішення, які б допомогли виправити ситуацію.

ВІРТОБІНІА ПІЧКА: ГАЗ - НОВАТОР, ДВА - РЕТРОГРАД

ПІДПРИЄМСТВО лише тоді живе і процвітає, коли своєчасно обсе про виробництво, запровадженні нових форм організації праці в підприємстві. Або, зворотнє, за ладі залежить від життєдіяльності кожного підприємця, який тоді заводить чим фабрику. І тоді без інноваційної діяльності, без нововведень у виробництві не обійтись.

Кожному другому українському підприємству вдалося опанувати нову технологію, що означає, що саме виготовляється. Останнім часом найактивніше запроваджували сучасні технології (більш як дев'ять тисяч) підприємства чорної металургії, машинобудування, автомобільної і легкої промисловості.

Статистика зафіксувала основні джерела фінансування, яким послуговувалися підприємства для інновацій: власні кошти (92%), кредитні та позани (16%), акредитована держбюджету (5%), лише 0,4% — внесок іноземних інвесторів.

Куди спрямувати ці кошти, адміністрації вирішували по-своєму: більшість — на виконання науково-дослідних та конструкторських робіт, 60% — на технологію підготовки виробництва, 31% — на придбання нової устаткування. А головне, як свідчить статистика, — усі обстежені підприємства віддали змогу оновити свою продукцію. Причому, за перше півріччя освоєно 452 і удосконалено 329 видів продукції.

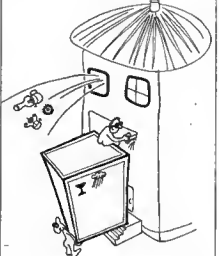
І все ж такі питома вага новинки у загальному обсязі виготовленої продукції поки що не перевищує 10 відсотків. Чому? Бо друга половина обстежених підприємств інноваційною діяльністю не займається. Таких найбільше у системі Держжаропрому (62%), Мінуглепрому (51%), Мінсілгоспроду (48%). Хоча вважається, що налагодили випуск нової продукції найбільше на підприємствах саме харчової та сільськогосподарської галузей.

Щоб з'ясувати, що цьому перешкоджає, звернімося до власників найбільшої кількості «осколко» на свою користь — Держжаропрому. Заступник голови Держжароми комітету України з харчової промисловості Людмила Зінченко підтвердила, що справді «харчо-

ве» устаткування нині оновлюється у п'ять разів повільніше, ніж старе. Але це не означає, що його немає. Є чудові вітчизняні зразки, приміром, для цукрової галузі, тільки через брак «оборотної копії» підприємства не в змозі їх придбати. А це, з'ясується, що одну з перешкод оновлення технічної бази треба шукати... у гаситорі, а саме — у розподільчій сітці. Ось якраз привада: відсутність ціна карамелі з фабрики «Житомирські ласощі» в 2,22 гривні за кілограм у продажу сягає аж 4 гривень. У такій спосіб торгівля спокійно доводить нашу продукцію до ціни імпорту. Рука спокива, якщо поставити перед вибором, звісно, тягнеться до чужоземної приваблюючої упаковки, а наша, на жаль, не може, продукція частішого замінюється нерезультативною.

А загалом, як показує дослідження Міністат, керівники у числі основних чинників, що стримують інноваційну діяльність, назвали відсутність, окрім власних коштів, а й коштів замовника, високі кредитні ставки, труднощі з сировиною, а також брак інформації про ринки збуту. На підставі цього Міністат констатує: в Україні для розвитку інноваційної діяльності ще не створено умов. Немає державної підтримки оновлення технічної бази, науковці досліджують і розробляють, отже — нема механізмів їх швидкого впровадження у виробництво.

Людмила ГРАЧ.
Мал. Володимир
ВАСЬКОВЦЕВА.

Не було б диму без... інвестицій

Про колючину Кременчуцьку тютюнову фабрику, а нині — спіліє підприємство «Р. Дж. Рейнольдс Табакко — Кременчук» ходять чимало чуток. Один звичайночий робітник у тому, що продається у рабство американцям. Другі відверто задрать долівку запальничкою. Треті... Висперех усьому генеральний директор СТ Віталій Сергієвич відповіли, що не знайдіть він кілька років тому інвесторів, сьогодні не вижили б. За два останні роки компанія вкладала в реконструкцію фабрики більш як 10 млн. доларів. Повністю оновлено тютюновий цех, де встановлено сучасні технологічні лінії з випуску сигарет міжнародного

класу в м'якій і твердій упаковках. Перша ластівка — сигарети «Монте Карло», що вже наїлилися у продаж. На час випуск сигарет «Кемел» і «Уністон». До речі, вони містять менше нікотину, смоли і відповідають світовому рівню якості продукції. А що робаста? Обладнання, придбане за кошти інвестора, залишається в Україні. Робочі місця крім інших, з часу створення СТ жованого разу не зупинили виробництва, не було затримок з видачею зарплати. Тут безкоштовно харчуються, не кажучи про чай і каву під час зміни.

Григорій ГРИПЬ.
Полтавська область.

На державу не нарікають

Лушків картоно-рубелювий завод — один з найстабільніших підприємств Олеського району. Його виробничі потужності дають можливість колективі випускати на рік понад 10 мільйонів квадратних метрів покриттєвого руберойду.

— Наша економічна стабільність тримається на основній лінії випуску нових видів продукції, — зазначає головному, — розповів головний інженер заводу Митрон Лип'янін. Нещодавно налагодили виробництво гідроізоляції. Цей новий вид покриттєвого матеріалу

у п'ять-шість разів довговічніший від руберойду. Годиться він для гідроізоляції залізобетону, оброблення тунелів метро, для покриттів та інших інженерних споруд. Вироблено щодоби 20 тисяч квадратних метрів гідроізоляції.

Керівники цього підприємства не скаржаться на економічну нестабільність у державі. Ажте розширили ринок збуту для своєї продукції, виїздили за межі України — до Росії, Білорусі.

Богдан БЕРЕГЕТА.
Волинська область.

SOS!

СНІД волює на бідах і нерозважливих

Дітями відбулося засідання комітету Національного комітету з боротьби зі захворюванням на СНІД при Президентові України.

Як зазначили доповідачі, 1996 року ВІЛ-інфекція набудала інтенсивного поширення. Тільки за 8 місяців виявлено понад 8 тисяч нових випадків зараження громадян. Переважно ВІЛ-інфекцією в Україні охоплюють 60% чоловіків, 40% жінок, найбільше уражені Одеська, Миколаївська, Донецька, Львівська, Тернопільська області, Автономна Республіка Крим.

За повідомленням пресслужби комітету, всього в Україні виявлено 9720 ВІЛ-інфікованих. У 138 осіб діагностовано кірцеве ступінь хвороби. Померли — 36, серед них 10 дітей. Цього року виявлено понад 1400 ВІЛ-інфікованих осіб без уявлення. На СНІД захворіли 127 вагітних, від інфікованих матері народилося 43 дитини.

За висновком комітету Національного програму профілактики СНІДу за 9 місяців 1996 року профіліковано лише на 23%. У зв'язку з епідеміологічними рішеннями Міністерства фінансів прийняти фінансування програми, епідемія СНІДу може вийти з-під контролю.

ГАЗИ
ПОСТІЙНО
ПРОДАЄ
АБО ОБІЙМАЄ
НА СПІВНІСНІ
АВТОМОБІЛІ
МАЗ, КамАЗ, ГАЗ, ЗІЛ,
КрАЗ, УАЗ, ІЖ
за замовленням
до вас
Наша адреса: м. Київ, вул. Залізнична, Шосе 53, км. Велбіс-2, 2-й поверх
Тел.: (044) 254-8538, 254-8471, 254-8366

Сьогодні
Міжнародний день
боротьби з бідністю
Сьогоднішній день проголошено Організацією Об'єднаних Націй Міжнародним днем боротьби з бідністю. А от чимало людей в Україні вже тривалий час борються за елементарне живання. Кілька десятків тисяч людей, зокрема, в Україні, виробничий, масове безробіття, дорослі, хворі, діти. До цього додалися тривалі невилплати чесно заробленої платні, пенсії, стипендії, унаслідок чого сім'ї позбавлені змоги придбати найнеобхідніші, збирати дітей до школи, оплатити за житло.
Основна причина такого становища — відсутність ефективних економічних реформ, намагаючи власних структур перекласти власні помилки на населення.

Хроніка. Факти. Події

Вашингтон

Співробітництво з метою безпеки

Міністри оборони США та Ізраїлю Уільям Перрі та Іцхак Мордехай розглядали на зустрічі в Пентагоні «широкий спектр питань, пов'язаних з американсько-ізраїльським співробітництвом у сфері оборони та безпеки», а також ситуацію на Близькому Сході, повідомив представник міністерства оборони США Кеннет Реймон. Зокрема, було обговорено питання про загальну систему запобігання ракетному валадощу, яка, за словами представника Пентагону, «має сповіщати Ізраїль про авіації, коли йому загрожують удар балістичних ракет».

Уільям Перрі заявив, що Сполучені Штати не планують виділяти війська до складу миротворчого контингенту в Хевруї для забезпечення безпеки ізраїльських громадян. Пропозицію про участь американських військ у контингенті якусув авторитарний лідер палестинської автономії Ясир Арафат. «Цю ідею пропонували й раніше. Активно її не розглядали», — зазначив У. Перрі.

Багдад

Партизанська війна

У Північному Іраку загони пробагдадської Демократичної партії Курдистану контракують війну на населених пунктах Дегала та Койсандак, що поблизу міста Ербиль, формування свого тогочасного суверенізму. Демократичного союзу Курдистану. Як повідомляють джерела ООН, це близько 20 тисяч прихильників ДПК перекинуто до цього міста — адміністративного центру іракського Курдистану. За деякими даними, асирійське населення бойовників ПСК, які намагаються на Ербиль, внесує до 400 тисяч іракської урядової армії.

Нью-Йорк

РБ діалогіє до діалогу

«Рада Безпеки ООН висловлює глибоке занепокоєння з приводу серйозного інциденту на Кіпрі та найрішучіше засуджує цей невинуватений акт насильства, що призведе лише до зростання напруженості на острові», — заявив Херардо Мартінес Бланко (Гондурас), який головує в Раді. Він зробив цю заяву за дорученням РБ, яка обговорювала на закритому засіданні становище, що склалося на Кіпрі після убивства турецькими солдатами грецької армії. Члени Ради Безпеки закликали обидві сторони на острові якнайшвидше поновити діалог у пошуках довготривалого і остаточного розв'язання кіпрського питання.

Пекін

«Чуму-віку» візьмуть під контроль

У Китаї було створено Національний центр контролю за розповсюдженням СНД. Намічено прийняти також закони заборони акцій, що зроблять більш жорсткими правила використання донорської крові. Про це заявила в передодні національної конференції з проблем боротьби зі страшним захворюванням, що відкривалася вчора в Пекіні, директор управління епідемічного контролю китайського міністерства охорони здоров'я Дай Чжіжєв.

За повідомленнями кореспондентів «У» та інформаційних агентств

Про що говорити

Разбаш з Альбіною не одружиться, а робить ВІД?

БАЖАЄ цього популяризувати парчи ні — але чим так само кохави дівки більше поширюється.

Як стало відомо кореспонденту «Комсомольської правди» Андрій Разбаш не дуже задоволений галасом навколо майбутнього шлюбу з Альбіною Листівською. Адже для того, щоб одружитися з однією із найбагатших московських улюблениць, Андрій Разбаш має сплатити розлучити-

ся зі своєю дружиною. Але, як з'ясувалося, це не так просто. За акціями, під час розлучення дружина може вимагати у свого чоловіка половину всього нажитого майна. Коли б мова йшла про квартиру або дачу з майном, це було б ще пішки. Але Андрію Разбашу належить значна частина акцій телекомпанії ВІД. А через те, що ціні папірці теж є частиною сімейного майна, їх, безумовно, й буде потрібно розділити. Андрій Разбаш має розлучитися з Альбіною, щоб не п'яток маленьких дітей. Це

означає, що під час розлучення дружина має право вимагати окрім величезних адміністративних (полювання зарплати), не 25 відсотків усіх акцій, а більше. Але коли ларенчик втратить майже всі свої доходи, ці підкавляють, як і раніше, Альбіну Листівську?

Крім того, якщо дружина Разбаша отримає більшу частину акцій ВІД, вона за законом має право вимагати до керівництва ВІД і прийняти ключові рішення...

ІГРИ СЕРЬОЗНИХ ЛЮДЕЙ

У КІБЕВІ відбулася презентація фінансової гри «Банк-майстер, організованої Вест Дойче ландес банкнот Міжнародної асоціацією студентів, які цікавилися економікою та управлінням (АНЗЕКС).

Ділові ігри для студентів цілком інституційно проводять ще з 1948 року. Нині вони проходять у 87 країнах світу і у них беруть участь однією майже 30 тисяч студентів економічних і фінансових вузів. А у містограх стартує в Україні — перші з постсхідноєвропейських країн.

Представник Вест Дойче ландес банку в Україні пан Бернд Гілманин пояснює мету цієї гри банку, який має представити в 30 країнах світу, потрібні високоефективні фахівці, які одразу після навчання могли б гармонійно поєднати теоретичні знання з вимогами ринку, працювати в команді. Тому й участь у гри не ідентифікується, а командна.

ANK ASTERS
THE BANK 96/97 THE GAME

Цікаво, що учасники створюють модель установи, яка функціонує, і мають можливість приймати управлінські рішення, тобто створюється ілюзія, ніби команда працює у справжньому банку, який має всі необхідні обладнання та інформацію. А перената у тому, що неправильні управлінські рішення нікому на завадять ніколи.

— Ми прагнемо, — сказав Бернд Гілманин, — щоб українські студенти, які цікавилися банківською справою, вже на початку навчання мали можливість ознайомитися з практичною банківською діяльністю, а також налагодили

контакти з потенційними працевлаштувачами. Про розрахована на те, що майбутні фінансисти й економісти

На знімку: представники Вест Дойче ландес банку, який фінансує проект «Банк-майстер», Бернд Гілманин та Гросс Хайнц.

швидко освоюють модель поєднання науки і практики, навчаться управляти фінансовим універсальним банком, що у майбутньому знадобиться їм для роботи в реальній установі.

Сайт Астерів, що гру провадитимуть в три етапи, а фінальний раунд відбувається у Дюссельдорфі (Німеччина) у березні 1997 року. Агартівали про умови можна дізнатися за телефонами у Києві: 484-93-44, 513-12-16.

Юрія ЗЕЛІНСЬКИЙ.

Святковий тост за здоров'я природи

ВСЕСВІТНІЙ фонд «за природу» сьогодні випускає свій знаменитий тост: *«за здоров'я природи»*, який охочі всі країни Європи.

Організатори екіпі хочуть нагадати, щоб планета в безпеці, і закликають кожного більше людяності ставити до її захисту, доки не пізно. Адже негативний вплив людини на природу делові більше десяти років занадто: щороку вирубується 17 мільйонів гектарів лісу, ви-

кидається у повітря 23 мільярди тонн вуглекислого газу (основна причина парникового ефекту), знищується 27 мільйонів гектарів лісів та рослин. Ми не хочемо атакувати уряди, змушувати бізнесменів дати продекларувати чистоту окремих осіб у екологічних гріхах. Ми хочемо, щоб люди відмовилися від лісу у боротьбі за збереження планети.

Бажаючи взяти участь у кампанії вже висловлює президент Якутії, виконавчий директор промислового гіганта «Юнілівер», керів-

ники шведської компанії «Ассілома» — найвідомішого виробника паперу. Президент Якутії, зокрема, обіцяє утримати від лісу 700000 квадратних кілометрів лісів. Це більш ніж 25 відсотків площі цієї асії республіки. Директори фірм закликають запровадити на своїх підприємствах екологічно безпечні технології та стати на перехідний руйнування природи. Рок-співач Пітер Д'Амелі, наприклад, випустив диск-ролик до пісні «Через річку» і подарував його кампанії.

Оксана РЯДКО.

«Дайбоже, щоб тобі простили ті, кого ти в рай послав»

ДАЙБОЖЕ, щоб була тобі легка земля хорватів, яку ти зі своїми потопат і підпалів, аби вона згоріла.

Дивлячись на тебе, мертвого, полеглого і в діл левали. На твою голову, на ноги, на твої руки, на борю, перед якою вчора викопали стола це Мірія, благочестива посли... хрестом, яким ти хрестився. Словами, які ти слухав. Дитиною, якщо і мав. Душею, якщо і мав. Мертвий, як цей народ.

Страшно читати ці рядки. Але, мабуть, ще страшніше було тому, хто їх писав. Про війну у колишній Югославії переказували чимало цікавих і грізних історій. А якщо комусь і доводило побувати там, то все одне вів не «благородний» народ, як писав поет, яким доля відвела... ні, не опівночі, а опівночі своїх земляків і землю, що втомилася зустрічати господарів.

Та навіщо багато слів? Краше візьмись та почитайте останній номер журналу «Всесвіт» (8-9), де опубліковано Автолітву сучасної хорватської воєнної лірики у перекладі Д. Павличича. А ще у цьому номері: Пруст, Фіндженра, Моем, Шенкері. Привітання гонимих самі за себе. Сидіти в Україні добрав творів, які відкрили б українському читачеві вершини світової літератури, амусли замишляють, щоб поспішувати, а подекуди й усміхнутися. Якби філософ сказав, щоб писати крабів та в морі, прочитайте їхніх класичних літератур. Нині, коли для багатьох не проблем потрапити за рубіж, стало модним півзавести країни у війну. Хоча, власне, кожен діє так, як вважає за потрібне. А для людини мислячої у пригоді стане журнал «Всесвіт», цей та наступні номери.

Павел ЗІНІК.

Не пропадуть...

З листопада цього року термін обов'язкової військової служби в Італії буде зменшено до десяти місяців. Про це оголосив міністр оборони Беняміно Андреатта.

Питання про зменшення терміну військової служби обговорювалося в Італії уже протягом кількох років, повідомляє ІТАР-ТАС. Серед основних причин при цьому наводилася потреба зменшити витрати на оборону.

Водночас, повідомляла глава військового відомства, міністерство оборони має намір виконати додаткових заходів для того, щоб детально інформувати військовиків, котрі звичують строкову службу, про перспективи отримання молодими італійцями під час служби у війську. З цієї мети передбачено наладити тисний зв'язок з представниками різних підприємств і фірм, а також організувати місцеві співдружності. Крім того, міністерство оборони обіцяє приділити більше уваги безпосередньо професійній орієнтації призовників.

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю»

Верховна Рада України постановляє:

Внести зміни і доповнення до Закону України «Про плату за землю» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 38, ст.560; 1993 р., № 26, ст.277, №51, ст.479), виклавши його в такій редакції:

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про плату за землю

Цей Закон визначає розміри та порядок плати за використання земельних ресурсів, а також наплати за використання коштів, що надійшли від плати за землею, відповідальність платників та контроль за правильністю обчислення і справляння земельного податку.

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

грошова оцінка — капіталізований рентний дохід із земельної ділянки;

податок — обов'язковий платіж, що справляється з юридичних і фізичних осіб за використання земельних ділянок;

ставка податку — законодавчо визначений річний розмір плати за одиницю площі оподатковуваної земельної ділянки;

оренда — засноване на договорі строкове платне володіння, користування земельною ділянкою;

землі сільськогосподарського призначення — землі, надані для потреб сільського господарства або призначені для цих цілей;

землі населених пунктів — усі землі в межах населених пунктів. Межі населених пунктів встановлюються згідно з законодавством України.

Стаття 2. Використання землі в Україні є платним. Плата за землею справляється у вигляді земельного податку або орендної плати, що визначається залежно від грошової оцінки земель. Розміри податку за земельні ділянки, грошової оцінки яких не встановлено, визначаються до її встановлення в порядку, визначеному цим Законом.

Власники землі та землекористувачі, крім орендаторів, сплачують земельний податок.

За земельні ділянки, надані в оренду, справляється орендна плата.

Стаття 3. Плата за землею запроваджується з метою формування джерела коштів для фінансування заходів щодо раціонального використання та охорони земель, підвищення родючості ґрунтів, відшкодування витрат власників землі і землекористувачів пов'язаних з господарюванням на землях гірської якості, ведення земельного кадастру, здійснення землеустрою та моніторингу земель, проведення земельної реформи та розвитку інфраструктури населених пунктів.

Стаття 4. Розмір земельного податку не залежить від результатів господарської діяльності власників землі та землекористувачів.

Ставки земельного податку, порядок обчислення і сплати земельного податку не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законодавчими актами, крім цього Закону. Зміни і доповнення до цього Закону вносяться не пізніше ніж за три місяці до початку нового бюджетного року і набирають чинності з початку нового бюджетного року.

Стаття 5. Об'єкт плати за землею є земельна ділянка, яка перебуває у власності або користуванні, у тому числі на умовах оренди.

Суб'єктом плати за землею (платником) є власник землі і землекористувач, у тому числі орендар.

Розділ 2. ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Стаття 6. Ставки земельного податку з одного гектара сільськогосподарських угідь встановлюються у відсотках від їх грошової оцінки у таких розмірах:

для ріллі, сіножатей та пасовищ — 0,1; для багаторічних насаджень — 0,03.

За сільськогосподарські угіддя, що надані у встановлений порядок і використовуються за цільовим призначенням, незалежно від того, до якої категорії земель вони віднесені, земельний податок справляється згідно з частиною першою цієї статті.

Розділ 3. ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Стаття 7. Ставки земельного податку з земель, грошової оцінки яких встановлено, встановлюються у розмірі однієї відсотка від їх грошової оцінки, за винятком земельних ділянок, зазначених у частинах п'ятій-десятій цієї статті та частині другій статті 6 цього Закону.

Якщо грошової оцінки земельних ділянок не встановлено, середні ставки земельного податку встановлюються у таких розмірах:

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землею» з 1 січня 1997 року.

2. Кабінету Міністрів України разом з постійною Комісією Верховної Ради України з питань агропродовольчого комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села до 1 січня 1997 року підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з Законом України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землею».

3. Кабінету Міністрів України: провести до 1 січня 1999 року грошову оцінку земель населених пунктів;

у хімістичний строк розробити і затвердити Методику грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів) і забезпечити до 1 січня 1999 року проведення оцінки всіх земель; забезпечити щорічну інвентаризацію грошової оцінки земель та доводити її до відомої власників земельних ділянок та землекористувачів;

до 1 грудня 1996 року привести свої рішення у відповідність з цим Законом, а також забезпечити верифікацію і скасування містотрих та інших централізованих органами виконавчої влади України їх нормативних актів, що суперечать зазначеному Закону.

Голова Верховної Ради України

О. МОРОЗ.

м. Київ, 19 вересня 1996 року.

новлено, середні ставки земельного податку встановлюються у таких розмірах:

Групи населених пунктів з чисельністю населення (числ. чол.)	Середня ставка податку (коп. за 1 кв. метр)	Коефіцієнт, що застосовується у містах Києві, Сімферополі та містах обласного підпорядкування
до 0,2	1,5	
від 0,2 до 1	2,1	
від 1 до 3	2,7	
від 3 до 10	3,0	
від 10 до 20	4,8	
від 20 до 50	5,0	1,2
від 50 до 100	9,0	1,4
від 100 до 250	10,5	1,6
від 250 до 500	12,0	2,0
від 500 до 1000	15,0	2,0
від 1000 і більше	21,0	3,0

У населених пунктах, віднесених Кабінетом Міністрів України до курортних, до ставок земельного податку, встановлених у частині другій цієї статті, застосовуються коефіцієнти:

на Південному узбережжі Автономної Республіки Крим — 3,0;

на Північно-східному узбережжі Автономної Республіки Крим — 2,5;

на Західному узбережжі Автономної Республіки Крим — 2,2;

на Чорноморському узбережжі Миколаївської, Одеської та Херсонської областей — 0,0.

у гірських та перелігних районах Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської та Чернівецької областей — 2,3, крім населених пунктів, які Законом України «Про статус гірських населених пунктів України» віднесені до категорії гірських;

на узбережжі Азовського моря та в інших курортних місцевостях — 1,5.

Ставки земельного податку по земельних ділянках (за винятком сільськогосподарських угідь) диференціюють та затверджують відповідні сілські, селищні, міські Ради, виходячи із середніх ставок податку, функціонального використання та місцезнаходження земельної ділянки, але не вище ніж у два рази від середніх ставок податку з урахуванням коефіцієнтів, що встановлені в частинах другій і третій цієї статті.

Податок за земельні ділянки, зайняті житловим фондом, кооперативними автостанціями для зберігання особистих транспортних засобів громадян, гаражно-будівельними, ділянками будівельних кооперативів, індивідуальними гаражами і ділянками громадян, а також за земельні ділянки, надані для потреб сільськогосподарського виробництва, водного та лісового господарства, які зайняті виробничими, культурно-побутовими та господарськими будівлями і спорудами, справляється у розмірі 3 відсотків суми земельного податку, обчисленого відповідно до частин першої та другої цієї статті.

Податок за земельні ділянки, надані для потреб лісового господарства, за винятком ділянок, зайнятих виробничими, культурно-побутовими, житловими будівлями та господарськими будівлями і спорудами, справляється як складова плати за використання лісових ресурсів, що визначається лісовим законодавством.

Податок за земельні ділянки на територіях та об'єктах природоохоронного, оздоровчого та рекреаційного призначення, зайняті виробничими, культурно-побутовими, господарськими будівлями і спорудами, що не пов'язані з функціональним призначенням цих об'єктів, справляється у 1/4 атрикуторного розміру відповідного земельного податку, встановленого призначенням цих об'єктів, і 1/4 цієї статті.

При визначенні розміру податку за земельні ділянки, зайняті виробничими, культурно-побутовими, господарськими будівлями і спорудами, розташованими на територіях та об'єктах історико-культурного призначення, що не пов'язані з функціональним призначенням цих об'єктів, застосовуються такі коефіцієнти до відповідного земельного податку, встановленого частинами другою та п'ятою цієї статті:

міжнародного значення — 7,5; загальнодержавного значення — 3,75; місцевого значення — 1,5.

Податок за частину площ земельних ділянок, наданих підприємствам, установам і організаціям (за винятком сільськогосподарських угідь), що перевищують норми відведення, справляється у 1/4 атрикуторного розміру.

Податок за земельні ділянки, надані для Збройних Сил України та інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України, за ліцензії, причислюваних підприємств, а також за воєнової, надані для виробництва рибної продукції, справляється у розмірі 25 відсотків суми земельного податку, обчисленого відповідно до частин першої та другої цієї статті.

Розділ 4. ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ ПРОМИСЛОВОСТІ, ТРАНСПОРТУ, ЗВ'ЯЗУ, ОБРОБКИ ТА ІНШОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, А ТАКОЖ ЗА ЗЕМЛЮ ПРИРОДООХОРОНОНОГО, ОЗДОРОВЧОГО, РЕКРЕАЦІЙНОГО, ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЗА ЗЕМЛЮ ЛІСОВОГО І ВОДНОГО ФОНДІВ (ЗА МЕЖАМИ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ)

Стаття 8. Податок за земельні ділянки, надані для підприємств промисловості, транспорту, зв'язку та іншого призначення, за винятком земельних ділянок, зазначених у частині другій та третій цієї статті і частині другій статті 6 цього Закону, справляється за розрахунком з відсотків площі ріллі по області.

Податок за земельні ділянки, надані для ліцензійного транспорту, Збройних Сил України та інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України, справляється у розмірі 0,02 відсотка від грошової оцінки площі ріллі по області, крім земель військових сільськогосподарських підприємств, з яких земельний податок справляється згідно зі статтею 6 цього Закону.

У разі використання залізничним транспортом, Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями створених відповідно до законодавства України, земель не за цільовим призначенням, податок справляється у розмірах, встановлених частиною першою цієї статті.

Стаття 9. Податок за земельні ділянки, надані в тимчасове користування на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, за винятком земель лісового, водного, зазначених у частині другій статті 6 цього Закону, справляється у розмірі 50 відсотків від грошової оцінки площі ріллі по області.

Стаття 10. Податок за земельні ділянки, надані на землях лісового фонду за ліцензією, зазначених у частині другій статті 6 цього Закону та частині другій цієї статті, справляється як складова плати

(Зачислення на 6-й стор.)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю»

(Початок на 5-й стор.)

за використання лісових ресурсів, що визначається лісовим законодавством.

Податок за земельні ділянки, що входить до складу земель лісового фонду і зайняті виробничими, культурно-побутовими, жилими будинками та господарськими будівлями і спорудами, справляється у розмірі 0,3 відсотка від грошової оцінки однієї площі ріллі по області.

Стаття 11. Податок за земельні ділянки, надані на землях воєнного фонду, за винятком земельних ділянок, зазначених у частині другій статті 6 цього Закону, справляється у розмірі 0,3 відсотка від грошової оцінки однієї площі ріллі по області.

Розділ 5. ПЛІВКИ ЩОДО ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ

Стаття 12. Від земельного податку звільнюються:

- 1) заповідники, в тому числі історико-культурні, національні природні парки, заказники (крім мисливських), регіональні ландшафтні парки, ботанічні сади, дендрологічні і зоологічні парки, пам'ятки природи, заповідні урочища та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва;

2) відвізники дослідних господарств науково-дослідних установ і навчальних закладів сільськогосподарського профілю та професійно-технічних училищ;

3) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, органи прокуратури, заклади, установи та організації, які повністю утримуються за рахунок бюджету (за винятком Збройних Сил України та інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України), спеціалізовані санаторії України для реабілітації хворих згідно із списком, затвердженом Міністерством охорони здоров'я України, дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, підприємства, об'єднання та організації товариств сліпих і глухих України, громадські організації інвалідів України та їх об'єднання;

4) відвізники заклади культури, науки, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, фізичної культури та спорту, спортивні споруди, що використовуються ними за цільовим призначенням;

5) зареєстровані релігійні та благодійні організації, що не займаються підприємницькою діяльністю.

Не справляється плата за сільськогосподарські угіддя згідно радіоактивного забруднення території, визначених статтею 2 Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (зон відчуження, безумовного (обов'язкового) відселення, гарантованого добровільного відселення і посиленого радіоекологічного контролю), і інших забруднених сільськогосподарських угідь, на які запроваджено обмеження щодо ведення сільського господарства, за землі, що перебувають у тимчасовій консервації або у стадії сільськогосподарського освоєння; за землі державних сортировувальних станцій і сортирників, які використовуються для виробництва сортів сільськогосподарських культур; за землі дорожнього господарства автомобільних доріг загального користування; за земельні ділянки державних, колективних і фермерських господарств, які зайняті молодими садами, ягідниками та виноградниками до вступу їх у повноцінний цикл, а також гірничими насідженнями, генетичними колекціями та розсадниками багаторічних плодівих насаджень; за землі кладовищ; за земельні ділянки, в межах граничних норм, встановлених Земельним кодексом України, інвалідів I і II груп, громадян, які виховують трьох і більше дітей, та громадян, члени сімей яких проходять строкову військову службу, пенсіонерів, а також інших осіб, які користуються пільгами відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», громадян, яким у встановленому порядку видано посвідчення з правом на особисте постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, області, міські, селищні та сільські Ради можуть встановлювати пільги щодо плати за землю: часткове звільнення на певний строк, зменшення суми земельного податку лише за рахунок кошти, що зростаються на спеціальній бюджетній рахунку відповідних бюджетів.

Якщо право на пільгу у платника виникає протягом року, то він звільняється від сплати податку, починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому виникло право на пільгу. Якщо ж право на пільгу протягом року податок сплачується, починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому втрачено це право.

Якщо підприємства, установи та організації, що користуються пільгами щодо земельного податку, мають у підпорядкуванні господарчу одиницю підприємства або ділять в тимчасове користування (оренду) земельні ділянки, окремі будівлі або їх частини, податок за земельні ділянки, зайняті цими господарчими одиницями підприємства або будівлями (їх частинами), переліченими в тимчасове користування, сплачується у встановлених розмірах на загальних підставах.

РОЗДІЛ 6. ОБЧИСЛЕННЯ І СТРОКИ СПЛАТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ, ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ВІД ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ

Стаття 13. Плативою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру.

Стаття 14. Юридичні особи самостійно обчислюють суму земельного податку в порядку, визначеному цим Законом, за формою, встановленою Головною державною податковою інспекцією України, шпоруку за станом на 1 січня і до 1 лютого податку дані відповідні державні податкової інспекції.

По нововведеннях земельних ділянок розрахунок земельного податку подається юридичними особами протягом місяця з дня виникнення права власності або користування земельною ділянкою.

Нарахування земельного податку громадянам проводиться державними податковими інспекціями, які видають платників до 15 липня поточного року платіжні повідомлення про сплату податку.

За земельну ділянку, на якій розташована будівля, що перебуває у користуванні кількох юридичних осіб або громадян, земельний податок нараховується за кожним з них пропорційно тій частині площі будівлі, що знаходиться в їх користуванні.

За земельну ділянку, на якій розташована будівля, що перебуває у спільній власності кількох юридичних осіб або громадян, земельний податок нараховується кожному з них пропорційно їх часті у власності на будівлю.

Стаття 15. Власники землі та землекористувачі сплачують земельний податок з дня виникнення права власності або права користування земельною ділянкою.

У разі припинення права власності або права користування земельною ділянкою податок сплачується за фактичний період перебування землі у власності або користуванні у поточному році.

Стаття 16. Облік платників (товаровиробників сільськогосподарської продукції та громадян) і нарахування земельного податку проводиться щорічно за станом на 1 травня, інших суб'єктів-платників податку за станом на 1 лютого.

Стаття 17. Земельний податок сплачується різними частками власниками землі і землекористувачами – виробниками товарної сільськогосподарської і рибної продукції та громадянами до 15 серпня і 15 листопада, а всіма іншими платниками неоквартально до 15 числа наступного за звітним кварталом місяця.

Наміру сплачені суми податку підлягають поверненню платнику за його письмовою заявою або у разі його бажанням зарахування до сплати податку за наступний рік.

Стаття 18. Платники, яких своєчасно не було зареєстровано щодо земельного податку, сплачують податок не більш як за два попередні роки.

Перегляд неправильно нарахованого податку, стягнення або повернення його платнику допускається не більш як за два попередні роки.

Стаття 19. Розмір, умови і строки внесення орендної плати за землю встановлюються за угодою сторін у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем.

Стаття 20. Платіжні за землю зараховуються на спеціальні бюджетні рахунки бюджетів сільської, селищної, міської Ради, на території яких знаходяться земельні ділянки.

Стаття 21. Для централізованого виконання робіт, передбачених статтею 22 цього Закону, 30 відсотків коштів від земельного податку, що надійшли на спеціальні бюджетні рахунки міських бюджетів, зазначених у статті 20 цього Закону, централізуються на спеціальному бюджетному рахунку Державного казначейства України по земельних ресурсах, 10 відсотків – на спеціальних бюджетних рахунках Автономної Республіки Крим і областей.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим і області, міські, селищні та сільські Ради можуть встановлювати нормативи централізації коштів на земельний податку на спеціальних бюджетних рахунках районів і міст, у підпорядкуванні яких знаходяться райони.

Міські Ради з районним поділом можуть встановлювати нормативи централізації коштів від земельного податку на спеціальних бюджетних рахунках районів міста.

Стаття 22. Кошти від плати за землю, що надходять на спеціальні бюджетні рахунки міських бюджетів, зазначених у статті 20 цього Закону, використовуються виключно для таких цілей:

фінансування заходів щодо раціонального використання та охорони земель, підвищення родючості ґрунтів;

ведення державного земельного кадастру, землеустрою, моніторингу земель;

створення земельного інноваційного фонду; відшкодування витрат власників землі і землекористувачів, пов'язаних з господарюванням на землях гірної якості;

економічного стимулювання власників землі і землекористувачів за поліпшення якості земель, підвищення родючості ґрунтів і продуктивності земель лісового фонду;

надання пільгових кредитів, часткового погашення позачок та компенсації втрат доходів власників землі та землекористувачів внаслідок тимчасової консервації земель, порушень не з їх вини;

проведення земельної реформи, а також для землеустрою-господарського устрою, розробки містобудівної документації і розвитку інфраструктури населених пунктів.

Кошти від земельного податку, що централізуються, спрямовуються на розробку і виконання державних програм щодо раціонального використання земель, підвищення родючості ґрунтів, на відшкодування витрат власників землі і землекористувачів, пов'язаних з господарюванням на землях гірної якості, охорону земельних ресурсів у комплексі з іншими природоохоронними заходами, розвиток загальнодержавної та регіональної інфраструктури, ведення державного земельного кадастру, землеустрою, моніторингу земель, а також проведення земельної реформи.

За нецільове використання коштів, що надходять від земельного податку у відповідний бюджет, фінансовими органами нараховується штраф в розмірі 100 відсотків використаних сум, які надходять до Державного бюджету України на цілі, зазначені в частині першій цієї статті.

Розділ 7. ГРОШОВА ОЦІНКА ЗЕМЛІ

Стаття 23. Грошова оцінка земельної ділянки проводиться Державним комітетом України по земельних ресурсах за методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Стаття 24. Грошова оцінка землі застосовується для економічного регулювання земельних відносин при укладанні цивільно-правових угод, передачі ними законодавством України.

Розділ 8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЛАТНИКІВ І МОНІТРИНГ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ПЛАТУ ЗА ЗЕМЛЮ»

Стаття 25. За несвочасну сплату земельного податку (стаття 17 цього Закону) справляється пеня у розмірі 0,3 відсотка суми недоїмки за кожний день прострочення.

Розмір пені за несвочасне внесення орендної плати перевищується у договорі оренди, проте він не може перевищувати ставки пені за несвочасною сплату земельного податку.

Стаття 26. За порушення Закону України «Про плату за землю» платники несуть відповідальність, передбачену Земельним кодексом України та відповідно до Закону України «Про державну податкову службу в Україні».

Посадові особи, винні в порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством.

Стаття 27. Контроль за правильністю обчислення і справляння земельного податку здійснюється державними податковими інспекціями.

Розділ 9. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Стаття 28. Спорі, що виникають з питань застосування положень, передбачених цим Законом, вирішуються в судовому порядку.

Розділ 10. МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

Стаття 29. Якщо міжнародним договором України встановлені інші правила, ніж ті, що визначені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 19 вересня 1996 року.

Більше про боротьбу, ніж в'язати. Менше будемо витратити

Роздуми над проектом уряду та проектом бюджету-97

УВЕРХОВИЙ РАДІ розглядає проект держбюджету на програму діяльності Кабінету міністрів на 1997 рік. Дуже добре, що проект бюджету і програму уряду єдиним об'єктом єдине одне і їх треба розглядати паралельно, а ухвалити одночасно. Але наскільки документи погоджені між собою? Які саме покращення не б'ють, що з цілісності економіки не втрачаються: один із документів виступає мертвою вагою.

Цифри промовляють про одне, життя — про інше

Можна лише вгадати, що в програмі уряду особливу увагу придано положенням вітчизняного виробництва, структурним перетворенням, розв'язанню проблем енергозабезпечення, стабілізації в аграрному секторі, нарощуванню експортного потенціалу.

Але всі ці серйозні й дуже потрібні задачі будуть черговою «пустушкою», якщо не буде забезпечено об'єктивних умов для їхнього здійснення. Хочемо ми цього чи ні, але є дві групи таких об'єктивних умов внутрішніх та зовнішніх.

Перші пов'язані або із збільшенням валового внутрішнього продукту, або із збільшенням обсягу останнього так званих «чистих» нагромаджень. Зовнішні умови, природно, пов'язані з залученням іноземних інвестицій. Відповідь на запитання, чи закладено ці об'єктивні умови в економічне життя наступного року, може дати один-єдиний документ — проект бюджету-97. Чи зможе збільшення валового внутрішнього продукту планованою акцією недостатньо. Мається на увазі фактичне, а не формальне планування збільшення цього показника.

Формально його плановано збільшити на 26%. Оцінку, урештою досвід останніх років, коли в окремі роки темп падіння цього показника становив 17 і навіть 23%. Наразі, враховуючи, що лише перші півріччя поточного року його обсяг зменшився майже на 8,7%, важко повірити в реалістичність прогнозованого зростання ВВП у 1997 році. Чому? Існує іррація накопичення негативних явищ в економіці, які нагромаджуються протягом багатьох років, і подолати яку вийти нікому ще не вдалося.

Галузь, що обсяг ВВП у наступному році утримається на рівні поточного року (в кращому разі збільшиться на 1,5—2%). Але якщо це так, то треба визнати, що здійснити заплановану структурну перетворення за рахунок приросту обсягу ВВП просто неможливо.

Щоправда, забезпечити незвичайний приріст обсягу ВВП можна за рахунок поліпшення структури його використання. Це досить могутній чинник створення позитивних перспектив для проведення структурних та стабілізаційних заходів. Боюся, що й тут резерви вкрай незначні.

Наразі, 1997 року передбачається здійснити перетворення ВВП через зменшення бюджету до 42,4%. В 1996 році цей показник планування на рівні 46%.

Що таке скорочення рівня перерозподілу ВВП через бюджет на 3,6%? Багато чи мало?

Дуже мало, оскільки в Україні частка «казених» витратів в обсязі ВВП — одна з найвищих у світі.

Якщо віхлитися із запланованого рівня скорочення, перспективості ВВП через бюджет на наступний рік, можна з дилетантською певністю говорити про приблизно такий самий позитивний прискорення, як і в минулі роки (скільки б не казали про можливість його посилення в 1997 році), про всі ці самі нескінченні субсидії, дотації, субвенції і т. ін., які «обезжалують», а головне непродуктивну поглинання «склеротичної» галузі та відірвання її від економіки, від виробництва, про реформування системи фінансових, фінансових засобів на управління, армію і т. ін.

Неминучість структури використання ВВП (або ж україн незначні позитивні зрушення) означає і неможливість реального виконання цих чинників для структурних і стабілізаційних перетворень.

нічого не дав у плані таких задачі. Судячи з усього, ситуація залишиться незмінною й наступного року.

А тепер про місця нагромадження. У проект бюджету передбачено використання як державні капіталовкладення суми в 1,55 млрд. грн. Зіставимо цю суму з двома величинами, загальною сумою витрат у проект держбюджету-97 з розміром очікуваного ВВП у 1997 р. Ці показники становлять відповідно 38,76 млрд. грн. та 106,6 млрд. грн. Частка запланованих «чистих нагромаджень» у витратах держбюджету й обсязі ВВП становить відповідно 4% і 1,5%.

А заховки — й немає

Цікаві висновки доходили, аналізуючи ці цифри. По-перше, вони нікі (!), ніж аналогічні показники, які було заплановано на 1996 р. і які становили відповідно 5% і 1,9%.

За такого стагнація до ролі і значення «чистих нагромаджень» (чистих капіталовкладень) немає сенсу навіть і гадувати про структурні перетворення і нарощування виробництва. А потім відкладає вказані моменти за визначальні у нинішній економічній політиці. Хіба що запозичити очі на той факт, що протягом 1991—1996 рр. загальний обсяг капіталовкладень зменшився на 75—78%, і на цьому сумному тлі вгадати, не треба брати всерйоз якщо «чисті нагромадження» (хоча саме останні є реальною «дріжджовою закваскою» для планованих структурних і стабілізаційних перетворень).

По-друге, сам по собі обсяг цієї «дріжджової закваски» надзвичайно малий для будь-яких, хоч скільки-небудь позитивних зрушень в обсязі й структурі ВВП у наступному році. Щоб так зрушення все-таки з'явилися, «критична маса» планованих чистих капіталовкладень у витратній частині держбюджету і в обсязі ВВП має бути збільшена принаймні у 2,5 рази.

А якщо залишатися на позиціях розробки проекту бюджету-97, то про якіясь позитивний вплив чистих капіталовкладень на плановану структуру перетворень і стабілізацію виробництва годі й говорити.

Щоправда, залишаються ще потенційні іноземні інвестиції. Про них чимало сказано у різних місцях програми уряду. Більше того, називаються конкретні іноземні учасники на окремих виробничих об'єктах з указанням сум іноземних кредитів і обсягів фінансування.

Усе це добре. Та ось в і проект бюджету-97, який полегшений, згідно з яким запропоновано у 1997 році пригнати понад п'ять пунктів розділу 4 Державної програми залучення іноземних інвестицій в Україні, затвердженої законом України від 17 жовтня 1996 року, зокрема надання пільг інвестиційним проектам у пріоритетних сферах.

Виявляється, права ми не знає, що чинити дива. Не можна, справді, намагатися залучити іноземні інвестиції (при просто-таки мізерному рівні приросту, годині), припускаючи при цьому надання пільг інвестиційним проектам. Та до того ж іше у пріоритетні (!) сфері економіки! Та річ не тільки і, любимо, не тільки в цьому. Найголовніше, що забезпечують реальні практичні заходи для залучення іноземних інвестицій. Тому йти обсяг залучення такий самий мізерний, як і в усі попередні роки, і не найтриваліший припливовий розподіл структурних перетворень та стабілізацій виробництва.

Я не випадаю стільки уваги приділяти реальним можливостям відшко-

ворення. До речі, якщо за такого високого рівня перерозподілу ВВП через бюджет ми мати б усе-таки справу з реальними структурно-стабілізаційними заходами в минулі роки, я не став би стверджувати так категорично. Але ж перманентно високі рівні перерозподілу ВВП поки що не дають.

Нопрім головного удару — рівень життя

На жаль, натежного узгодження немає і в інших місцях програми уряду і проекту бюджету-97. Вияти хоча б соціальну сферу.

Поставимо питання: на що вештрити має бути спрямовано економічну реформу, управлінні й головні пункти того, що ми називаємо відродженням вітчизняного виробництва?

Як на мене, на розв'язання таких соціальних проблем:

а) зупинення падіння соціального рівня населення і різкого соціального диференціювання (за рахунок наповнення національного ринку дешевими вітчизняними товарами; зростання загального товарообороту і якісного поліпшення його структури; збільшення реальної зарплати);

б) істотне підвищення рівня зайнятості населення, зниження безробіття; в) формування матеріального і фінансового стимулу до істотного поліпшення умов праці й побуту, зростання грошових нагромаджень населення — всього того, що скрізь у світі називають «якістю життя»;

г) створення глибокої та ефективно діючої системи соціального захисту населення, і особливо його найменш захищених верств.

Я чудово розумію, що розв'язати всі ці назвиначення складні проблеми протягом одного-двох років ніяк не можна. Але вектор техніко-економічних перетворень повинен мати, зрештою, єдину спрямованість — соціальну.

І коли з цих позицій звернутися й до проекту бюджету-97 і до програми уряду, то з жовнію з названих вище позицій, що фіксують принципи соціальної наслідки планованих техніко-економічних перетворень, ми не побачимо відповідного фінансового забезпечення.

Висновок один: розробники аналізованих документів не вірять у реальність структурно-стабілізаційних перетворень (німи самими й запланованих), через чого не бачать ефект від цих заходів на рівні загальному.

Любімо, мот заважно «відривального» удару практично з усіх напрямків соціального захисту населення, життєвого рівня загальному.

Так, звичайно, простіше, якщо виходити з хибного принципу: «не вміємо більше заробити, отже, менше витратимо». Тут навіщо всі ці багатосторонні пропозиції в програмі уряду про відшкодування витрат на життєві потреби? Чи то, як кажуть у народі, «батьки на користь билим», розраховано на велику віддалену перспективу? А чи жити треба й сьогодні, і завтра, і навіть післязавтра.

Бідні стануть ще бідніші

У проект бюджету-97 бідних «не забуто» вони, судячи з усього, стануть ще бідніші. Так, у 1997 році передбачено припустити чинити ряд пільг «чорнобильцям» і молюди. І ще при тому, що на розвиток фізичної культури і всі молюди збільшено заплановано виділити 76,5 млн. грн.

Немаю коштів, скажете? Зіставимо цю величину з 2,65 млрд. грн., що й заплановано витратити на часткове погашення зовнішнього боргу, або з 650 млн. грн., спрямованими на погашення внутрішнього боргу.

Кажуть і доводять, що немає коштів. Кошти є, бракує вміння правильно розподіляти ними. Сказати, яке було сказано про потреби жити адекватно, а не чужим розумом. Та знову з упертістю, грошами кращого застосування, ми дедати гілше загараємо у драгоцінні малоефективних, але кабаньтих іноземних

кредитів. Добре, коли б ілюсія про щільні й прями інвестиції, спрямовувані безсерйозно на виробництво. Та ж іх і повертати простіше, бо частину прибутків від такого роду кредитів реінвестують знову ж тільки у національну економіку, ще більш покаяючими вітчизняне виробництво. А за рахунок яких коштів повертати зовнішній борг, якщо у 2000 році сягне позначки 34 млрд. доларів?

Чи за рахунок коштів на утримання будинків-інтернатів та інших закладів соціального забезпечення? Що ж, тут «економія» помітка. Якщо 1996 року ці статті витрат передбачає 66 млн. грн. (6,66 трлн. крб.), то в 1997 році й заплановано зурити до 46,1 млн. грн. Далі, як казати, нікуди.

Обачливе треба поводитися і з внутрішнім державним боргом. Не випадає у всіх без винятку розвинутих країн який негативний й болючо ставлять його зростання, бо це додатковий погугунок. Навантаження на держбюджет, яке істотно ускладнює реалізацію соціальних програм (особливо коли не зростає маса, як у нас, неконвертованих грошей). Та це, на жаль, не для наших розробників бюджету, бо величину внутрішнього державного боргу в нас у державі просто нікому не відомо.

З чого логіка виводження додаткових коштів у нас дилетантизм, адалі більше загараючи в зовнішніх і внутрішніх боргах, які істотно не змінюють ситуацію на краще, ми вперто розорюємо пересічного громадянина, який у міру свого економічного розвитку й забезпечення, а принаймні 25% населення країни елементарно не можуть прохорачуватися, не думаючи взагалі про можливість нормальною олімпіади?

То куди ж ми урештою відносимо соціальні потреби? Тим часом програма уряду расіє висловлюваннями: «скоротити поточні державні витрати», «впорядкувати наявні пільги населенню» тощо.

А ось впадає не забувати 345 млрд. грн. заплановано витратити наступного року лише на утримання органів виконавчої влади. Зіставте цю величину з 401 млн. грн., які заплановано витратити на утримання органів культурної сфери країни. Та вже зовсім символічними на ті витрати на утримання владних структур відносять суми, асигновані на проведення таких назвичайно важливих соціально-економічних заходів, як здійснення земельної реформи (6,1 млн. грн.) або підтримання фермерських господарств (10 млн. грн.).

Або порівняйте такі цифри, «закладені» у проект бюджету-97: на зовнішній і внутрішній державні заборгованості 494,4 млн. грн., резервний фонд Кабінету міністрів становитиме 490 млн. грн., а на всю медальну програму планують витратити тільки 646 млн. грн. А ось велика кількість грошей, яку на соціальна вагомості наведених статей. То чому б не заосадити на зовнішню-політичній діяльності і резервних потреб багату уряду на користь соціально найбідніших і найбільш вразливих верств населення? Чи не так?

Загалом, зіставляючи проекти бюджету-96 і бюджету-97, я переконана, що їх розбіжності (а вони ті самі) нічого не навічилися за минулий рік. Знову ті самі версанти, дива враження, що один із інструментів, який використовують під час розроблення, була, копіювальний папір.

А щоб ілюструвати цей «інструмент», поділю сказати ще й правду про те, що головні причини економічної кризи і соціальних негараздів не у важкій спадщині минулого, а у аласних прорахунках і помилках у питанні стратегії й тактики соціально-економічного реформування. Та це сказати про розробників.

Валентина СИМОНЕНКО, народний депутат України.

завнувачують Олександра Мороз у анбівковому підході і зведен політичних рахунків. Натомість б 6 краще кожному депутату бути чесним перед самим собою

Віталій СУДІЯ; Сергій КОВАЛЬЧУК (фото)

Як у Рокитному черепицю в'ють

Галина Тутученко, котра зі своїми напарницями й я б'є шодня, десь у глибини душі підозрює, що у Гвинії цей процес називають по-своєму. По-африканськи. Скажімо, щось на зразок: черепицю фудьбують чи малинкують... До чого тут західна частина чорного континенту з її спокійними народностями — фудьбе, малинке, синтете? О, люди і там стали відштовхувати переносу не палімовому листку, а нормальному дахові над головою. Черепичному. І, як не дивно, її, черепицю, стали виготовляти чи, коли бажасте, фудьбувати... І робили це так майстерно, що у свій час диктували одного нашого земовка-рокитнянина (яким мусомом його туди занесли і під чим «дахом» він опинився серед савани, на плато Фута-Джоллон — це вже інша історія). Так от, цей чоловік мав необережність показати свій відсефільм про заморське виробництво В. Л. Лалаку. Віталій Лукіч — битий жак, директор товариства, у складі якого — заводи залізобетонних виробів та деревозаготовничий, гранітний та пісочні кар'єри, впадуз вирішив: бити! Бо підприємству, що билосся, наче риба об лід, об несплатежі, а люди не мали нічого крім того, що їм давали. Треба було шукати вихід. Зібрав Віталій Лукіч народ, розповів як зумів, захопив гвинійською тесло. Товариство не розгубилося, ударило дихом об землю. Під ногами ж бо скраб: і гранітний відсів, і митий пісок свій видобувається — прекрасні компоненти для черепиці. Лихо якраз в піщому.

(Закінчення на 13-й стор.).

А ТИМ ЧАСОМ В ОКОРУЗІ...

**Міали розум
звести,
шукайте,
як по-людськи
знести**

**пускові установки
міжконтинентальних ракет**

ПРОЦЕС — позбавлення Українською державою ядерної зброї торкнувся не лише політики, економістів, військових, а й, хоч як це дивно, безсерйєвно багатьох селянських сімей, котрі мешкають поблизу розміщення так званих ракетних «точок». Як сказав один сімейний мешканець із с. Краскріпки на Кировоградщині, їх не залишували, коли все це лігло і вкотре тут на їхню голову ставало, а нині не залишили і неслим не повернулося, коли починають зривати... Йдеться насамперед про підірви шахтно-пускових установок міжконтинентальних базисних ракет РС-18. Цього проблемою своїх виборців змушений був зайнятися народний депутат України Микола ПЕТРЕНКО. Ось що він розповів нашою кореспондентці:

— Коли пролунали перші заплановані вибухи на шахтно-пускових установах, багато мешканців Голованівського району звернулися до мене зі скаргами. Я побував у селах Ємилівка, Навлячка, Краснопірка, Розділ, поблизу яких знаходяться ШПУ, розмовляв з людьми, на власні очі побачив школу, що її заклають місцевому населенню підірви шахт. У деяких населених пунктах після вибухів з'явилися тріщини в будівлях (хатах, школах, на тривиршніх фермах), в одній з хат навіть упала стеля. З'явилися і масштабні проблеми — у селі Ємилівка та Навлячка після вибухів у криницях почав зникати вода.

Звісно, що я негайно звернувся до державних запитам до владних віломств, а потім і до Президента країни. На жаль, багато хто з них відбувся формальними відписками.

І лише регіональний проєктно-вишукувальний інститут «Дніпродіпровадосп» поставився до справи на совість, зробив обстеження на місці й по суті. Ось його висновок: «Найбільш вірогідною причиною різкого зникнення рівня води у криницях є розривлення, посилення тріщинчастості й воловості горизонтів. Домінене порів'я під дією вибухів і витік її у нижні горизонти». Лише в селі Навлячка для відновлення наліжного водопостачання 150 мешканців, дитаска на 40 дітей та школи на 75 учнів потрібно було зводити локальний підпий водопровід.

Тривожним має бути й застереження Спеціального конструкторсько-технологічного бюро кріогенної техніки Фізико-технічного інституту низьких температур НАН України: «Слід зазначити, що в районі Кировоградщини з її великими покладами радіоактивних рідк і джерелом радіоактивних вод не виключено можливість виникнення під час підірви шахт нових русел, зміни чин посилення виходу радіоактивної води».

— Микола Івановичу, скорочення ядерних озброєнь — справа міжнародна, провадиться на підставі міждержавних договорів, і, здавалося, підхід до цього має бути цивілізований, на підставі об'єктивних наукових даних, фактичних з'явлень, а не на підставі раціональних насильств, до яких можуть призвести пірви рахунків пакт. А тут — якісь елементарні прорахунки, збитки на другому, довідливо... Хто за всі ці збитки відшкодує?

— Як мені повідомили в адміністрації Президента України, Міністерство оборони США, а на наше озброєння відомство, уклало договір на ліквідацію ШПУ з американською фірмою «БЕСНТЕЛ». Вона ж і взяла зобов'язання організувати й фінансувати ліквідацію 130 бойових і 2 навчальних ШПУ, 13 уніфікованих командних пунктів. Сума контракту — близько 25,6 мільйона доларів США. Цей контракт передбачає ліквідацію ліквідаційних збитків, які виникли у зв'язку з діяльністю організації. А наше рінце Міністерство оборони з метою розроблення технології безпечної ліквідації ШПУ уклало договір з «Об'єднаною інжиніринговою компанією» (ОІК), до якої, до речі, належать дніпропротівські Конструкторське бюро «Південне», Північний машинобудівний завод, спідстр. № 5. Отже, як кажуть, музику замовляють американці, а «грають» наші спеси.

Очевидно, у виконавців якраз і проблеми. Встановлено, що не провадиться, як це передбачено, «оцеплення» місць вибухів, та й про самі вибухи місцеве населення насильно не поперезають. Та й виснаження пірви, що приймають участь у підірви, ті норми закладення вибухівки, інакше чим пояснити факт, що двоєнтерний шмат залізобетону впає як на території свиноферми села Розділ. І такі факти несподівано. Видно, ставку роблять на підірви методі ліквідації шахт, хоч у договорі, текст якого мені такі відати не хотіли, сказано про подання цього методу з так званим гідровибірним різанням.

В офіційній відповіді глави президентської адміністрації сказано, що в разі встановлення заповнення місцевому населенню матеріальної шкоди збитки буде відшкодовано згідно з чинним законодавством. Утім, й ОІК не заперече проти відшкодування збитків. Але хто ним має зайнятися поспереди? Неужь в селянина немає більше клопотів, щоб закласти на свої плечі ще один?

— Можна питання поставити кардинальніше: а чи є загалом потреба до ренти знищувати шахтно-пускові установи? Коли підірви пункти закордонної преси, американці не тільки не позирвали, знімали й інше застосування. Пенев, у кожній своїм хазяйновитій людина серце облявалося кров'ю, коли й в очі вкладали дорогі матеріали у будівельні ракетних «точок», а нині ще більше серце болить, коли бачить, як усе це просто невічливо. Неужь все це не пригрозить нам для мирних цілей?

— Мало того, що підірвати шахту, та ще й бертися за командні пункти, що Договором про скорочення й обмеження стратегічних наступальних озброєнь не передбачено. Як же вони потрапили у список тих, що підлягають знищенню? Так, поблизу села Шенівського Голованівського району підірви південний командний пункт ракетного полку.

У листі на мою адресу своє бачення перспективи використання ШПУ висловив Спеціальне конструкторсько-технологічне бюро з кріогенної техніки Національної Академії наук. Воно вважає, що шахти здебільше б як стратегічне технологічне джерело капиш запасів металевих, продовольства; як сховища для зберігання матеріальних цінностей (золота, срібла тощо) або навіть як укриття людей у разі війни, атомного нападу. Стабілізаційні кліматичні умови шахт можна використати для зберігання цінних інформаційних матеріалів на паперових та інших носіях. Врешті, учні припускають можливість, що потужні карквас і фундамент ШПУ могли б прислужитися як стійка основа для розміщення міжнародної обсерваторії й сейсмічних високочувливих станцій.

Пенев, що то неспівний перелік вигод, які ми могли б мати від ШПУ. Але це тема окремої розмови. А поки що слід зробити найнадальніше. Минулого року я звернувся до Леоніда Даниловича Кучми з проханням створити компетентну комісію, яка розробляла б у ситуації. Просив також розглянути питання про відшкодування селянам заповнення вибухами збитків, визначитися з безпідкупним технологічним ліквідації ШПУ, а люди цих питань не буде вирішено, зупинити ліквідацію шахт.

До речі, у серпні вересня цього року глава Голованівської райдержадміністрації Дмитро Запорожчук видав розпорядження про тимчасове зупинення на території району підірви робіт на ракетних «точках». Слово — за Президентом України.

Він інтерв'ю
Анатолія БЕНЬ.

На фото Олександра КИМЕНКА: до і після підірви.

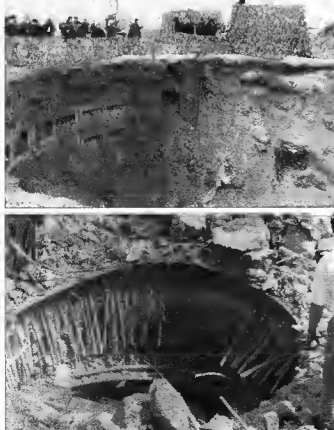
«Маркс і Енгельс» голодують, а народ сподівається на сите життя

«Протиріччя програми діяльності уряду на 1997 рік інтересам населення, зокрема студентства» — приставили прес-конференції напередодні депутати Наталія Вітренко та Володимир Марченко (інтереси «глобального студентства» на прес-конференції відстоював голова ініціативного комітету криміналістів студентів Ю. Докучай). Перебуваючи на другому етапі гололодки, лідери Прогресивної соціалістичної партії України, яких за творчу співпрацю істотні журналісти напередодні «Марксом і Енгельсом» (дотеп Наталія Вітренко дуже сподобався), закінчили, але безкомпромісно визначили заявлені тоді дня в парламенті наміри Кабінету міністрів як «програму національного катастрофи, розпродажу багатства України». За словами гололодуючих депутатів, замість того, щоб подолати кризу, посилюючи і відокремлюючи заходи «напряжності» розвою економіки і захисту вітчизняного товарівиробництва, уряд у програмі продовжує курс на подальшу лібералізацію пш, збільшення хаосу в податковій політиці і спекулятивній діяльності на біржі. Одне слово, «антинародна влада в Україні» продовжує обманювати населення, «переводячи приватизацію у фазу відвертого розпродажу і фазу опозиції до уряду» і «створюючи соціальну інфраструктуру на аукціонах і конкурсах за готівку внутрішньому кримінальному капіталові та закордонним інвесторам». Крім усього іншого, уряд домір президентства крило, котрий пасивно сподівається на сите життя, а сам не привчений захищати свої соціальні інтереси». Літвому крилу парламенту, яке не сподівається до протесту лібералізації ПСПУ, акт гололодки морально підтримали «лише 5 комуністів і 4 жінки». Пресі, яка служить «виломним силам» і тек завоює діяльність сподівається прогресивного соціалізму. Наголошували на цьому, за собою масовою інформацією, за визначенням Наталії Вітренко, — «Свобода» і Бі-бі-сі, лише вони регулярно сподіваються своїх селу ретур до гололодки та поділки Вітренко-Марченка по Україні!

На закінчення журналістів запросили на маніфестацію протесту, що відбувається 17 жовтня і доведе владу «нашу силу та згуртованість», а також чесько попериди: якщо до кінця дня, селю 15 жовтня, акт гололодки-протесту залишиться знехтуванням керівництвом парламенту, лідери ПСПУ «залишають за собою право на подальші дії»...

Людмила БОХАНЕЦЬ.

Чи може бути ринком?

(Початок на 1-й стор.).

1. Сто мільярдів не гроші. Якщо вони є

Починаючи підготовку бюджету на 1997 рік, Міністерство фінансів, як водиться, звернулося до інших міністерств та відомств за проханням подати пропозиції щодо бюджетних витрат. Завдання їх одного замовника. Міністри побачили, що потреби на бюджетних контах становить «лише» 100,2 мільярда гривень, перевищуючи плановий дохід на 55,4 мільярда. Тобто керівники міністерств і відомств за принципом: просять більше, то, може, що менше дадуть. Саме так вчинили розробники проекту бюджету на 1997 рік. Тож після істотного обмеження алегтії міністерств та відомств доданий до Верховної Ради документ має такий вигляд. ВВП плановано в зростанні на 1,26 відсотка, інфляцію передбачено знизити до 25 відсотків на рік. Доходи зведеного бюджету становлять в загальній сумі 44808 мільйонів гривень, видатки — 48988 мільйонів гривень. Дефіцит відповідно має становити 3,8 відсотка, або 4,9 мільярда гривень. Хоча вже сьогодні реальні збитки щодо збільшення розміру дефіциту до 4,6 відсотка). Проте проблема не так у розмірі дефіциту, як у тому, з яких джерел його покритимуть. Проект передбачає, що 2,09 мільярда гривень буде залучено за рахунок зовнішнього фінансування та ще 2 мільярда дадуть внутрішні джерела. Але це означає лише те, що із джерелами фінансування дефіциту поки що нічого не існує. Особливо це стосується внутрішніх можливостей. І хоч голова правління Набанку Виктор Ющенко заявив, що 1997-й міг би стати роком, коли дефіцит бюджету нічим не кривався, але за рахунок мобілізації фінансової ринку не відбувся скоріш як побажання. Скажімо, чимало фактів вказують, що нинішня практика залучення коштів через облігації внутрішньої державної позики для держави не має ніякого вигляду, адже неабаром може скластися ситуація, що залучені в такий спосіб кошти майже повною мірою доведеться спрямовувати на обслуговування облігацій 1996 року, тобто погашати, що без винятків джерел покриття дефіциту бюджету не обійдеться. І абстрактні «джерела внутрішнього фінансування в загальній сумі 2 мільярда гривень» розділяти на конкретні внутрішні джерела та конкретні розміри кредитів НБУ.

2. Що записано в регламенті?

Отже, сьогодні за доповіддю про проект бюджету на 1997 рік має висвітлювати міст фінансів й одразу їй буде обговорено. А далі проект знову буде розглядати Верховна Рада, але цього разу Раді, як протягом п'яти днів подаватимуть свої зауваження до профільної — бюджетної комісії. Остання протягом двох тижнів аналізуватиме подані поправки та готуватиме до третього читання проект (орієнтовано його має розпочатися 5 листопада). Якщо проект бюджету буде схвалено в першому читанні, то його буде направлено до Кабінету міністрів для опрацювання всіх поправок та доповнень. (У разі неприйняття в першому читанні проект повертається до комісії на доопрацювання). Кабінетові міністрів такою властивістю дає змогу для зарахування поправок після чого протягом п'яти днів зі змінами знайомляться народні депутати. Отже, якщо розгляд прохідний, то, як заплановано, то вже наприкінці листопада проект бюджету буде внесено на друге читання, яке може стати останнім. Та якщо до 1 грудня закон про держбюджет на 1997 рік затвердять не відється, то згідно з регламентом Верховна Рада мусять прийняти постанову

про оподаткування невизначених потреб народного господарства в 1997 році.

3. План з доходів

У проекті бюджету зазначається, що доходи плануються в розмірі 44808 мільйонів гривень. Проте це на умові, що буде прийнятий ряд нових законів. Насамперед йдеться про введення в дію з початку 1997 року закону щодо оподаткування майна підприємств і нерухомого майна громадян. За рахунок цих нововведень передбачено залучити 3563 мільйонів гривень, з яких на податок з майна громадян припадає 20 мільйонів гривень. Багато це чи мало? Проект залучає передбачено, що житлові будинки та квартири оподатковуватимуться за ставкою: 0,25 відсотка від вартості будинків і квартир, якщо їх вартість більша від суми, еквівалентної 3900 екв. метрів площі, або 35160 екв. метрів площі. Якщо ж вартість перевищує 35160 екв., то податок сплачуватимуть у розмірі 0,5 відсотка від вартості. Все інше нерухоме майно оподатковуватиметься за ставкою 0,25 відсотка. Чи так складно виконувати практику, коли бюджет формуватиметься на основі, що не прийнятий законодавчих актів, сказати важко, але багато хто вважає, що ці гіпотетичні доходи варто розглядати як розрахунок. Утім, навіщо збирати хоча б ті податки, які ґрунтуються на чинному законодавстві, а це 40968230 тисяч гривень. Навіть у цьому разі заплановано істотне зростання, адже до кінця іншійшого року потібно зібрати доходи в розмірі 33666071 тисячу гривень. Важко віряться й у те, що наступний рік буде першим роком, коли почне зростати валовий внутрішній продукт. А вже якщо за 9 місяців чиннішого року падіння ВВП становить 9 відсотків, то де візьмуться ресурси, щоб не лише подолати спад, й ще розпочати зростання виробництва? Сподівання на прискорення нарешті економіки теж мало, бо в якому разі йдеться лише про те, щоб просто не дати їй загинути. Принаймні коли висте мову про наступний бюджетний рік.

Висновок, що й уряд не дуже впевнений у своїх прогнозах. Як введеною зазначив керівник податкової адміністрації Микола Азаров, Міністерство економіки тільки протягом чотирьох останніх місяців надавало різні цифри, які характеризують макроекономічні показники: якщо алітці ВВП визначається в обсязі 15 мільярдів гривень, то вже у проекті бюджету він становить 106 мільярдів.

Отже, прогнози дуже приблизні. Одним з головних джерел поповнення бюджету залишається податок на додану вартість — планований надходження передбачають в обсязі 8855 мільйонів гривень, або 19,8 відсотка від усіх надходжень. Разом з тим пільги щодо податку на додану вартість оподатковують приблизно у 8398 мільйонів гривень. Тож неадаромо

доводиться чутти, що ті сили, які могли б боротися за зникнення податків, не роблять цього тощо, що мають пільги. Щодо інших джерел наповнення бюджету див. діаграму.

4. План з видатків

Третинні видатків держбюджету становлять соціальні виплати та пенсії. З різних причин ситуація складалася так, що сьогодні в Україні на 14 мільйонів працездатних припадає 18 мільйонів пенсіонерів. Для прикладу у США це співвідношення бачилося 100 мільйонів працездатних до 26 мільйонів пенсіонерів. Подвійно менше! Чорнобиль, і фактично не буде що лічити. А ще ж армія, міліція, медицина, освіта, наука, зовнішні та внутрішній борг, куліяна промисловість.

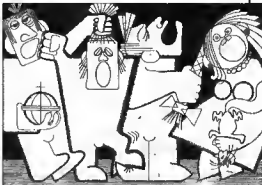
5. Проблеми і суперечності

Насамперед вони стосуються розподілу доходів між державним і місцевими бюджетами. Зокрема, у ст. 140 Конституції зазначено, що місцевими є бюджети сіл, селищ та міст, а у ст. 143 йдеться про те, що місцевими є й райони та області бюджетів. А через те, що ст. 143 визначає такий порядок формування місцевих та обласних бюджетів, за якого кошти надходять на договірній основі від бюджетів нижчого рівня, то в нинішній економічній ситуації це призведе до того, що райони та області бюджетів не буде сформовано взагалі. Таку думку висловив Микола Азаров. Хоча у цьому аргументі наразі є прогресивною, бо ми робимо крок до формування бюджету знизу.

Крім того, постає проблема вилучення та перерозподілу коштів, бо на сьогодні в нас лише 8 областей не достатньо. Натомість є 10200 сіл, 800 селищ та 444 міста, переважна більшість з яких не мають достатніх джерел для формування власного бюджету. Тоді добра ідея, закладена в ст. 143, наразиться на реальну ситуацію, коли переважна більшість місцевих бюджетів, які мали слугувати основою для формування бюджетів районів та областей, самі перебувають на межі банкрутства. Проте дискусія щодо розподілу коштів не оминути, і вона, як завжди, буде бурхливою.

Зокрема народний депутат Олександр Карпов зосереджує увагу на порушенні положень бюджетної резолюції, бо там чітко зазначено, що співвідношення між центром і місцевими бюджетами має бути як 30 до 70 на користь місцевих бюджетів, а насправді цю піраміду перевернуто на користь центру.

Зважимо й на те, що з доходів частини місцевих бюджетів зосереджено такі звані «пенсійними» джерела надходжень, наприклад податок на прибуток підприємств. Водночас за відміну від 1996 року у проекті передбачено створити окреме зарахування податку на додану вартість до держбюджету. Натомість місцеві бюджети

Мал. Володимир ВАСЬКОВИЧЕВА.

значно залежатимуть від надходжень з цієї частини податком на майно підприємств, запровадження якого викликає неоднозначну реакцію.

Продовжуючи тему податків, зазначимо, що тут загальні бачення суперечать. Скажімо, Президент України підписує указ про заходи з реформування податкової політики, за яким, починаючи з 1997 року, частка ВВП, що перерозподіляється, має перевищувати 45 відсотків, але в проекті бюджету ця цифра становить 48 відсотків. Отже, зменшення податкового тиску й не пахне — натомість плановано нові податки разом із внесенням до кримінального кодексу статей, які передбачають суворе покарання за їх сплату. Та чи є це насправді можливістю зібрати заплановані податки? Особливо якщо план ґрунтується на завищених обсягах ВВП? Очевидно, тут не допоможе навіть посприятелю податкової адміністрації.

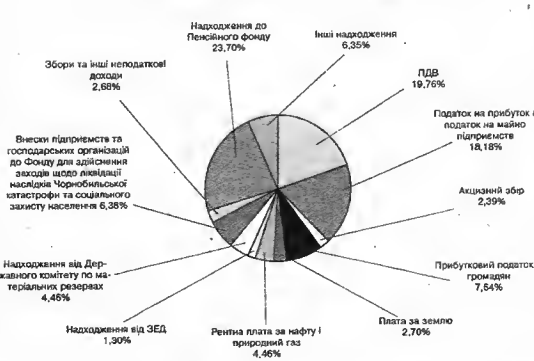
Потрібно також поставити такі запитання: чи можемо ми собі дозволити перерозподіляти майже 50 відсотків ВВП через держбюджет. Адже висловити, що з одного боку, ми декларуємо принцип захисту вітчизняного товаровиробника, а з другого — обираємо його до бити. То, може, такі сіль виконати указ Президента, який передбачає, що перерозподіляється має не більш як 45 відсотків ВВП. Хоча й це, якщо віднести із величезних доходів на душу населення, — дуже великий відсоток. Зокрема, в таких країнах, як Сингапур чи Китай, частка державних витрат становить відповідно 16 відсотків від ВВП. А в інших економічному зростанні у цих країн становить 8—10 відсотків ВВП на рік. Утім, деякі бачать країни, наприклад, Швеція чи Японія, можуть дозволити собі перерозподіляти більшу частку. Але, як відомо, до них не належимо. Тож можемо осягнути зростання ВВП, закладаючи їм не відповідну базу, а можемо просто планувати зростання ВВП, щоб урешті-решт фізично не меншувати спад.

6. Хто контролює державні витрати?

Це питання особливо актуальне в контексті надто великої частки державитрат у ВВП. Очевидно, всі пам'ятають не такі вже й далекі часи, коли держдержити фактично давали без будь-яких підстав гроші на руки. Ані, що й їх було повернуто назад. Але, як змінилася ситуація сьогодні? Тобто чи можна вважати за належний контроль періодичні звіти Кабінету міністрів перед Верховною Радою? Якщо так, то нині ми маємо задовольнятися досить-таки абстрактною доповіддю від назвою «Про хід виконання Державного бюджету у 1996 році». В ній можна знайти інформацію про те, скільки планувалися витрати податків і скільки зібрано насправді, а отже на скільки відсотків недофінансовано ті чи інші статті бюджету або скільки коштів спрямовано на підтримку зусиль. Є там і посилання на економічну ситуацію, яка серйозно загострила стан справ із виконанням бюджету тощо. Але годі дивитися, як витрачали ті самі кошти, що їх було спрямовано на зупинення, чи, скажімо, хотілося б знати, як витрачали кредити, отримані від Міжнародних фінансових організацій і це багато чого.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Проект надходжень доходів Зведеного бюджету України на 1997 рік.

Чого варта угода в Одесі

ТОРІК улітку одеський міськийкомком прийняв рішення про передавання пам'яток архітектури — так званою «круглою долі» з центром у Грецькому парку та приміщенні на Грецькому базару, найважливішої споруди із збережених від перших будівельників Одеси — якомуś там спільному підприємству з грецькими інвестиціями «Механіка—Україна», начебто для реставрації і реконструкції.

Архітектурний раритет початку XIX ст. «Грецький базар», попри волю громадянськості, було за два дні зруйновано. «Круглий дім», у якому закінчувався капітальний ремонт, несподівано було визнано аварійним. Мешканці почали примусово аселяти за допомогою міліції та ЗМПУ в Neubau будинки на околицях. Поселяли в квартири, що їх виконком безуспішно намагався продати — укрій погана якість відлякувала.

За договором фірма-забудовник заплатила міськвиконкому два мільйони двісті тиснч доларів на відселення. Насправді було витрачено кє більш як чверть цієї сумк. Кудн ділася решта трьох? Невідомо.

Під час примусового виселення зникнувалося й пропадало особисте майно мешканців. Так зухвало порушувалося право громадян на недоторканість житла і власності. «Звільнення» будинок, у якому закінчувався дорогий капремонт, зруйнували цілком. Було звільнено місце для нового будівництва, що не мало на той час навіть затвердженого проекту.

Акціями — по безплатно

ЗА КІЛЬКІСТЮ акціонерів Україна, схоже, випереджає вже всі західноєвропейські держави. Попри це, говорити про народження нового, нехай навіть серйозного, класу підприємців ще передчасно.

[illegible]

Бласники квартир, оговтавшись від шоку, підготували позов до суду про відшкодування моральних чи матеріальних збитків, компенсацію упуущеної вигоди та покарання винних.

Отоді він з'ясував, що ще в 1992 році якийсь чоловік уклав і схвалив контракт з канадською компанією CSA Вільямса Свенсона Інтернешнл Лтд., що мала великий досвід у проєктуванні та реконструкції історичного середовища. Компанії було передано всі права основного підрядника і керівника програми «Проект—Одеса», початковий розділ якої — реконструкція Греської площі. Контрактом передбачалося, що залучення інісерами проекту історичного середовища Одеси здійснюється через фірму CSA і на підставі розробленого їм проекту.

Завершений ще 1992 року про у повному обсязі в дні святкування 200-річчя Одеси було виставлено приміщень міськради як прик містобудівних досягнень.

Проте кевдовзі міські власті, повідомивши канадських партій несподівано укладати новий контракт з греками. Це, звісно, викликало обурення ошуканої сторони. Надійшли офіційні нотки протесту, адресу міськвиконкому, численні звернення канадської компанії і грешкої фірми.

Обурення громадянська досі не зменшилося. Коли виклакала я прохання мери міста комісія контролю послужби Президента України, надала, що підписанки з фірмою «Механікс-Україна» на контракт укладено на невідгідні для міста умови. І ще окрім порушень чинного законодавства, внаслідок чого компанія заперувалася до Е. Гурвіна за рішеннями, аін він не відповів. А виступаючи на телебаченні сказав, що такої компанії в галі немає. Не відрагував в на лист мери Торонто, надав йому детально інформацію

У середині листопада 1996 канадське посольство кадієл ноту меру Одеси, де розціні те, що сталося, як таке, що ви

дять за рамки загальноприйнятої ділової практики. Таке ставлення до серйозних канадських фірм, — було сказано в ноті, — «може створити негативний образ України, і Одеси зокрема, серед потенційних інвесторів» і «негативно вплинути на майбутнє співробітництво за проектами в Україні».

Посольство також повідомляло: якщо проблему не буде роз'язано, справу передадуть на розгляд міжнародного арбітражу з «негативними наслідками для ділової прантики в Одесі». Наприкінці листа посольство просило відповісти на поставлені запитання.

Але відповідно до «ділової практики в Одесі» на канадську ноту досі не відповіли. В усьому світі це розцінюється як демонстративна кеповага до посла дружньої держави.

Найближчим часом одеситам належить дізнатися багато цікавого. Зокрема, про рішення суду за позовом виборців до мера, яких він позбавив власності, про результати міжнародного арбітражу за позовом про порушення контрактів з канадської фірмою, інтереси якої було зачепле-
но.

Цікаво буде дізнатися, хто відшкодує всі збитки, завдані громадянам та іноземним компаніям через порушення законів України. Невже знову платити кв. податків?

Віталій ЧЕЧИК,
оглядач газети «Вечерняя Одесса».

Ня знімких: так мила виглядати
Грецьки площі, а так виглядає й
досі.

Акціями — по бездоріжжю

3 А КІЛЬКІСТЮ акціонерів Україна, схоже, випереджає вже всі західноєвропейські держави. Попри це, говорить про народження нового, нехай навіть середнього, класу підприємців ще передчасно.

Причина тому чимало. Не остільки з них, на думку деяких представників Фонду державного майна України, та, що переважно частину коштів під приватизацію представлено приватизаційними паперами. Оскільки вони не є прямими інвестиціями, назовіти приватизаційні сертифікати цінними паперами язык не повертається. Навіть сьогодні, коли за приватизаційні та компенсаційні сертифікати на аукціонах виставляють на продаж акції 400–500 підприємств цюмачів. Державним і роздрядним підприємствам потрібні гроші, а не мовби сертифікати. З огляду на це, на думку представників, зміняти майже повністю змішану модель приватизації.

[illegible]

На часі задуматися над тим, чому іноземних інвесторів приваблює сьогодні щонайбільше дві сотні вітчизняних підприємств. А що інші, перевелися?

Сергій ВЛАД.

Чи відродить вексель економіку регіону?

- 3 початку осені і майже до кінця нинішнього року в Харківській області провадитиметься багатообіцяючий експеримент у галузі енергетики.

Як відомо, наприкінці літа Кабмін прийняв рішення про створення і впровадження системи вескальних залізків між підприємствами і галузями. Однак важливий документ, що, знову ж, «загубився» в «вишневих» кабінетах. Відомості Харківська облдержадміністрація не стала очукувати мави небесної і за розпорядженням глави адміністрації розпочала постанулу ліквідацію заборгованості між «Харківценом» та іншими підприємствами — споживачами електроенергії.

Зміст експерименту, пояснив голова комітету з економіки та ринку обладнання Ігор Колот, полягає у введенні системи вексельних заліків. Спрощено кажучи, вексель як засіб платежу за фінансовими операціями приємством «Харківенерго» і, здійснивши певне коло взаєморозрахунків, буде саме ним і погашатися. Кількість електроенергії при цьому, зрозуміло, не зростає. Оскільки нові ціни напівчл...

рез кризові явища економіки ціняться як правдою, ніж більше відомостей про реальний стан справ. Треба мати «живі» гроші, щоб закласти застави пазів для електронів! Разом з тим, вважає Віктор Колот, всекласний обіг допоможе розчистити ті фінансові завали, через які майже всі промислові підприємства змушені зменшувати обсяги випуску продукції, зупиняти виробництво, оскільки не можуть розрахуватися зі своїми боргами, сплатити штрафи, «виплатити» оплату рахунків у власних боржників. І запровадженням всекласних розрахунків з'являється надія, що промисловість регіону нарешті позбудеться боргової преси, вивільнить потреби

До сказаного варто додати, що в експерименті беруть участь і виступають певним гарантом чистоти його проведення два місцеві господарства. Зокрема, ми випустили в обіг векселі на загальну суму три мільйони гри-

Микола КОСИЙ.

Харків

Донских

Ліна КУЩ

Книга — джерело... пробутку

НА БАЗАРІ — книжки ніде вистати. Як продавати крізь розкладки і вторинні, постійно напливають на жовту стіну книжковий. Для багатьох з них стає стійочий ринок «Пєтєрбурга» — одне місце, де можна продати будь-якому покупцю чи заробити на хліб насущний. Книжковий ринок тут — найбільший в Україні і, до того ж, має певні ознаки цивілізованого: адміністрація, обслуговуючий персонал, відкриті проходи. І коли зайдешся, що «Пєтєрбург» (революційний книжковий ринок, що митрою снідає) належить приватному власникові, — не дивуватися. Більше в ринку хороших і різноманітних...

...Того дня я мав мету: придати видання в чотирьох томах. Першим, шукав бізнес-літературу. І знайшов! Не скажу, що розкладки втілювали від спеціфичних видань, потрібних підприємцям-початківцям і людям бізнесу. Втім, вибір був. Пам'ятаю те, що перується у виданнях бізнес-літератури, за свідченням фанатів, утримують вітчизняні книговидавці. Зокрема, харківські.

Частіше за інші питали «бухгалтерський устєт з допомогою персонального комп'ютера» Миколи Осейка (видавництво «Софарт»), «Алхімію фінансів» Д. Сороса, Microsoft Word Фелікс-манди і «Заданих з параметрами» («Вро-підекс»).

Для лідерів літератури на «Пєтєрбурзі», зрозуміло, значно більше. Проте — не для всіх. Скажімо, вітчизняної і зарубіжної класики практично немає (якщо не брати до уваги численних ентузіастів-книжколюбів, котрі вносять улюблені томи Пушкіна, Шевченка, Байрона не тільки для продажу, схвильовані обміну). Тут з'являють рід перекладачів в тому, що ринок — джерело економіки.

Лідери у випуску художньої літератури, як і раніше, — російські видавці. Інша справа — якщо прохочуть заповнити вони ринок (а це вона відомо: фантастика, еротика, бойовики). Класика, на думку дослідників книжкового ринку, теж не залежується від, та пропозицій об'ємів. Врешті, не тільки класика. Бесес-лерами стали твори Доуена, Константінова, Мариніної, Шелдона, Роббіна.

У нас швидко розсипалися романи Константінова і Доуена — каліе приватний книжковий опетет. Та між ними з'являються фірми, хоча й проломо значно дешевше? Чи можемо

ми з курсом прирости хуру книжок, якщо мусимо туди-сюди потагомо?

Того дня книг зазвичай авторів я не бачив. Запам'ятав для любителя приклад і постійних синів — як галки під ногами. Про смаки не сперечаються, згоден. Там папе, що потрібну розуму книжку улюблених авторів можна придати до загалом, бачити на роботу, кілька днів шпала зустрічає чоловіка інтелектуальної зовнішності, який пропонував прекрасні видання з високої бібліотеки, що налічує понад тисячу схематичних. Казав з Києвом скаржитися на зліздені антити, що зусило розводити ретиків, горькості і багатство його сім'ї.

Досі йдуть про книжки, вилучені перекладачів російською мовою. Це так — джерело. Нашої культури і патріотизму. То, може, хтось дбає про діток, майбутню державу? Державу — мовляв, — видати Росію, Молдову, Білорусі. Останні випускають таку літературу — ою мовляв. Але ж ш-но... Єдине видання для малолітньої рішю мовою — парно історична колекція «Там-ниш доводили» відомою. Скажу (переклад з російської, ця 12,5 гривні).

Обійшов усього ринку і таки знайшов розкладку про братів наших менших. Та серія вийшла — ою мовляв в Україні. Чи не так вийшла в Україні.

За даними Книжкової палати, торік в Україні вийшло в світ 610 книг, з яких 2185 — українською мовою. В першому півріччі, в р. підручкова, відповіли, 2183 і 1017 видань, травнем 22432 екс- (українською — 10331 екс). Російською — вийшло 789, інших мовою — 338 книг тиражем, відповідно, 8854 і 2987 екс. 95% української літератури продають державні підприємства. Крім них, у країні вийшло понад 800 приватних видавництв. За-

кую, що регламентує байдужість виданців структури, досі не прийнято.

... Від книжковий (а в ту добру по-ловина, ніяк — книжковий) доводилося чути: господар ринку — великий мезан-те...

— Коли парі імені Фрунзе і павильон «Юність», де ми завжди збиралися, було передано у приватну власність, наші, книжколюбів, цілих не знайшлися, — розповів адміністратор книжкового ринку Олександр Крайченко. — Тоді Ігор Іосифович і лустив нас на території революційного ринку. Створив умови, підтримує один коті поряток, дає роботу десяткам синів коті, а сотням — можливість спідкуватися і заробити копійку на хліб.

А що ж має сам власник «Пєтєрбурга»? З певними вкраїнцями і схожими записаннями і записом до голови приватної об'єднання «Солідарність» Ігора Вільямна.

— Крім кіоску — біля стіни тільки прирости прирости на місяць, — дивився підприємств. І то з іменами прирости. Книжковий ринок кілька років утримується за рахунок речового, і дивного в тому нічого не бачу культури нікому не бачу прирости...

У державний бюджет, між іншим, «Пєтєрбург» щомісяця сплатує близько 30 тис. гривень податків.

З недовгих прирости розкладами порозумі чутки про закриття і перенесення ринку.

— Кузи! — дивується голова перенесення ринку. — Якби віддали дивину, ми б і охоче пішли і упорядкували. Де дають.

Щоб визначитися із статусом мінімальної території ринку, керівництву міста знадобилося два роки...

А наміри Ігора Вільямна у разі остаточної оформлення прав на місце вкрайно неясні. Він хоче закрити на своєму грайдоні ринку, скажімо, перекладати на «Пєтєрбурзі» український торговельно-промисловий центр, подібного якому, на думку незалежних експертів, немає в країнах СНД. Книжковий ринок, скажімо, перекладено відповісти скільки галерей докато-но 44 і шириною 20 метрів. У центрі, до якого мовляв буде потрапити прямо з міста, на п'яти поверках розмістяться магазин, амфітеатр, танцювальна зала, нещасті, величезні торговельні площі. Уже виконані ескізи проекту, макети і двох варіантів. Роботи планується вести в три етапи. На першому, під час підготовки робочого проекту, підприємств Вільямна має намір обслуговувати торговельно (дороги, освітлення, малі архітектурні форми). Через рік почне готувати базис під будівництво, через два зведення об'єкта. Ігор Вільямн бачить лише одну проблему, розв'язання якої дозволить реалізувати ідеї свого проекту.

— Як тільки отримаємо право на ко-ристування земельною ділянкою, одразу почнемо роботи, — стверджує власник ринку.

На жаль, не тільки для цього підприємств земля була і записувалася каменем спотикання...

Іван ЛІЛІЯ

Де знаходитися ваш «банк»?

В Смигелі від Матвія знайдете такі слова Іоса Гураса: «Не збирайте собі скарби на землі, бо вони згорять, згорять і скарби на небі». Ажке люди шинять матеріальні блага дуже високо і постійно їх шукають. Нерухомість або гроші в банку — це так казати — тішні. А Христос каже: «Не збирайте собі скарби на землі». Він наказує роззавати їх інішим, а не збирати для себе.

Прийняв для цього кляк. Аж як найрідніший місяць для зберігання скарбів. Скажімо, гроші, іража, злато, краби, ханя, і з інших держав, як і розтривання чужого добра, та багато іншого, аж до атомної бомби, робити зберігання заощаджень настільки ненадійним. А го-ловне, людині до збагачення — «корінь усіх гріхів ро-зуку» (Матвія 13:12). — виразка, збудна для ду-ховного життя людини. Вона — моральна хвороба, що спотворює людську душу, та кращі пошуки у встановлення долнини.

Розумна перевагається і турбота про се-бе й близьких, звісно, потрібні. Але, на жаль, мало хто, хто звертає увагу на по-невержені Слова Христового. Скажімо відверто свої скарби: коли ми постійно згадуємо на до-чебанного банку?

Тож бажав більше пізнати волю Божу, писав до м. Трускана. Ліванської області в християнстві Мисю «Вість мити». Всім бо-жачим місці безплатно вишле книжку В. Філіпа Келлера «Добрий пастирь». Мислять ко-лишати проповідь застере біблійна вивчення за програмою «Еммеус».

В. Філіп Келлер

ДОБРИЙ ПАСТИРЬ

Як у Рокитному черепицю в'ють

(Початок на 9-й стор.)

Піприємство, на складах якого накопи-лося власної продукції на 80 млрд. карбо-ванців (старинні гришні), не могло собі до-зволити не тільки зупинити роботу і закупи-ти голландську ліно. Але наруг у Віталія Лукича зібрався не в тім і в'ють — спосіб Михайло Шаповал, електростанцій Мико-ла Малишів, начальних ремонтного цеху Виктор Павликович. Вони самі з відскари-тиком і креслення і деталі зробили, а згодом і верстати змистрували. Поки що їм у цеху — сім, планується — п'ятнадцять. У дві ді-налі черепицю битимуть. Документи уже всі підготовані, майже сертифікат якості. І ви-конано прохання Лукича: всім в руках тримали. «Дих діти», дитячків, красна, із глянцевиш блиском. А коли — будь ласка, який хочеш, замовив виконав. Зізнаємося, як на думку, у шій каталогі черепищів не тільки одне чудове у тропі-калі, але одне діло, інша справа у виході. Не всякий, скажемо нам, матеріал витримає... Із людьми, бова, проблема, а тут які че-репичи. Стасівні В. Л. Лалак заспокоїв, Лава-лі вони свої новоявлені продукції при-зурити — і нічого, витримала за усіма по-казниками. Гвінська морозостійкість...

—Тільки так, — посеріознішав Віталій Лукич, — давайте домовимося, ніжких арго-ландських шпучок, не треба мені на голіву лаврових віпів. Призначивши мені неслет-ко тефел велетня. Два роки тому було 850 чоловік — нині 625. І тим інколи нема чим платити. Разухайте з кожної тисячі гривень більше половини — 550 — виразу і дають платити. Ось так могодітні рахували в Пенсійному фонді Червонобійській, на дороги... Ет, що там і говорити!... Якщо під-приємство працювало на повну потужність, може, і викручувалося б якось. Будівництво в б області замірлю, основна наша про-дукція — майже повністю з Червонобій-на. От і доводиться новими проєктами за-м'ятися. Черепище, приміром. А ще випуск м'яких кучотків налагодили, тротуарну плитку формують. До речі, прожидатимемо черепищу завітати увагу на площу; всі у фігурний колірний варіанти. Нам майстер і викладачі її — в рахунок комунального податку. І місту користі, і нам небажана ви-года. Продукцію свою покажи — людом ро-ди, і випливаю. Не в Африну ж, слава богу, кинемо...

Отж, і ввм радимо, доки Галатина Тугут-теграму-замовлення. Додаток черга на де-шевий матеріал. Червонобійській, в гвінській, Рокитного, буди ласка: (294) 5-11-44, 6-16-44. Факс 6-17-49.

Нам пишуть

Телевізор — добре, але...

Рокі 1037-го о. Різдва Христового літо-пис засвідчував: «Великий князь Ярос-лав любив читати книги, читав їх яко-ли удень, так і вночі, і збирав багато пе-реклади книг, якими доручав перекладати книги з грецької на слов'янську».

Про князя України-Руси, якого не називав Мудрий. Чи є ж така мудрість у нас, нападків великого пращура нашої держави? Бо ті, хто читав книги, му-рять багаті. Кого ж сповідають, який, супротиває впадою до духовного слова або хитить на дванадцять, той повністю потрапляє в пале жезлів телевізора, на екрані якого з'являю до вечора — іза-робити зарплату. Із златом, златом, златом, жаді, підступність, жаді. Таких скарбів делів більше. Проведення нами дослідження підтверджує, що їх уже май-же 90 відсотків. А в їх роки тому, то на кожну сотню не 10, а 50 чоловік.

Що ж робити? Пришлювали лю-бог до книги з наймодальшого віку. Тут працівники культури мають тік в одній

уприжій зі школою. У школах нашого району учні молодших класів ведуть «Золоті прочитанні книг», у яких є графі: «Автор», «Назва», «Зміст», «Під-писок». За мінутний наважний рік кількість прочитаних книг проти попереднього зростає на 10-15 відсотків.

Але ми вважаємо, що читачів у нас мало. Через недостатність фінансуван-ня змушені закритися бібліотеки, скоротують штати. А треба зберегти фактично, бо до бібліотек ідуть люди, не лише за книгами, а й для духовного спілкування, взаємного обміну інфор-мацією. І тут потрібен особливий шти-бібліотекарів. У нас немає проповідни-ків книг, бібліотечних. Бє вони і серед вчителів. Назву лише одне ім'я — Алла Петрівна Валєбіла, з маленської сімейської школи села Озеро.

Писати про них, її провідників, сучасне кризове становище і ми би ба-гато, бо маю понад 30 літ роботи на ба-ті в культурі, усі білі книги пройшли через моє серце.

Я хочу лише просити Президента, Верховної Ради, уряду України, звер-нути увагу на українських синів! Відо-ді, як проголошено незалежність, на політичній магістраті та Кіосків з'явля-ються делай менше і менше книг ук-раїнською мовою. І хоча терміново не-вжити заходів, бібліотеки не зможуть, бо вже тепер вони перетворилися у сховища макулатури. Перемагає скриня з голубим екраном. Не запер-джує вона дуже потрібна. Але це не замінить книгу — вічне джерело знань.

Мудрець, який сказав: «За допомо-гою книги кожна людина має право і можливість увійти в царство розуму», — не помилявся. Давайте ж і ми, пра-вничі увійти в царство розуму, будемо уникати помилок!

Микола ШПОРТІВ, завідувач Неприємними районним відділом культури, суспільних працівник культури Країни. Вінницька область.

Динамівська «золота осінь» 1961 року

ТОГО ПАМ'ЯТНОГО вечора 17 жовтня 35 років тому київське «Динамо» на своєму полі грає з харківським «Авангардом». Гості київців відчайдушний опірарми харківського воротаря. Однак 34-річний Микола Угріцький, так само, як і його товариші по команді, дуже хотів напружити кар'єри одержати омріяний срібний значок майстра спорту. А це могло стати реальністю в тому разі, якщо «Авангард» посидить шосте місце з відомою турнірній таблиці. Так воно і сталося — харків'яни добилися бажаного.

Але та гра на київському стадіоні імені Хрущова небагато наблизилася до свого завершення, а на табло горіли два великі «нулі». І раптом диктор по радіо повідомив несподівану новину: в Танкенті головний конкурент київ у боротьбі за «золото» — московське «Торпедо» — поступило місцевому «Нахтакхор» — 0:1. А це означало, що київське «Динамо» стало неможливим для переслідувачів і достроково перше з московських команд посіло футбольний трон імперії.

Чудово пам'ятаю той казковий вечір, до речі, в день мого народження. Ми з товаришами-семикласниками втекли з уроків і вирушили на головний стадіон республіки.

Це був беззаставний вибух радості, веселощів, щастя. Незнайомі люди обнімалися, цілувалися, наче за київським наказом винятальному десенту тисяч газетних смолоскинів.

Перемога динамівців викликала тоді неабияке незадоволення в Москві. Комуністичні боги давно дружили факт, що в їхній XXII з'їзд, котрий розпочався того дня, з тризм київського «Динамо» став головною подією в країні. Та чи було це несподівано? Навіщо, ні. Адже київський клуб поступово і впевнено наблизився до мети. У попередньому чемпіонаті інакш динамівці вибороли «срібло», до останнього туру ведучи боротьбу за перше

місце з московським «Торпедо». До того ж, протягом багатьох років на цю перемогу працювало не одне покоління чудових футболістів і тренерів усієї України. І як показало життя, український футбол став провідним у країні, а зра київського «Динамо» тривала буквально до року розвалу СРСР. Перемога 1961 року стала золотим поштоном для динамівців, для футболу республіки. А він перешкодив чудові часи, пов'язані з видатними тренерами: Олегом Олексимовим, Вісеславом Соловйовим, Віктором Масловим, Олександром Сенцовим, Валерієм Лобановським.

Прохідних матчів для динамівців того пам'ятного чемпіонату не було. Спочатку треба було виграти, щоб потрапити до фіналу. А там ще складніше, адже боротьба точилася за медалі, призи. Бажаю було увійти до фіналу! «Пухляк» з найбільшим запалом «золотих» очей. Однак український клуб стартував у цьому турнірі, відстаючи від «Торпедо» на чотири очки. Саме матч з автозаводцями — прекрасною командою, очолюваною Віктором Олександровичем Масловим, — стали вирішальними.

У Києві — перемога господарів — 2:0. Чудові голи потужними ударами з далекої дистанції забив Валентин Троїановський і Андрій Біба. А в Москві наші зомлек програвали по ходу зустрічі. Гол після поданого кутового забив блискучий нападочник Слава Метревели. Потім «сухий» динамівців з кутового закрутив Валерій Лобановський, а Василь Турчицький, стоячи спиною до воріт, які захищав Анатолій Глухотко, в падінні забив через себе. Цей гол згодом назвали «золотим».

Ну, а про події переможного вечора ми вже згадували. Футболісти і тренери, прихиливши шаманське, вирушили на спокую тренувальну базу на Нивках. Там і відзначили свято. А київські команди ствари іменинникам величезний шоколадний торт. Остатки солодкого був той вечір першого чемпіонства київського «Динамо». Потім відбулося вручення золотих медалей у Жовтневому палаці культури. Незабутні були дні. І хоча після цього «Динамо»

(Київ) і зайшло на європейські вершини, та все почалося саме з цієї «золотої осені» 1961 року. А приклад київян згодом наслідували тибетці, луганці, мінчані, лєнінградці, грецькі, дінпрестерівці.

На жаль, немає вже з нами наставника того складу Вісеслава Соловйова і чудового воротаря Олега Макарова. Вет і інші, хвалити Бога, живуть і приносять ще велику користь футболу. Дитини тренери працюють Володимир Ануфрієв, Микола Кольцов. Василь Турчицький і один з тодішніх тренерів команди Віктор Терещук. Михайло Коман — начальник команди «Динамо-3», Володимир Шельков — працівник громадського харчування, Анатолій Сучков працював тренером у «Металісті», «Буковині», київському «Динамо», а тепер працює в київському ІСКА. Бискупний Юрій Войнов — працює у ПФК І. Його же Сабо у всіх перед очима, головний тренер національної збірної. Чудовим тренером став і Андрій Біба. Невістка доня у Віктора Серєбрянникова. Він був тренером виступав за команду динамівських ветеранів. Залишив футбол і чесно працював на одному з київських заводів Валентин Троїановський. Олег Базилевич — заслужений тренер України і СРСР, кандидат педагогічних наук. За його плечима незлічені роки роботи тренером у київському «Динамо», а потім — ЦСКА (Москва), «Динамо» (Мінськ), «Нахтакхор», «Шахтар» (Донецьк), «Тексас» (Софія), національні збори Болгарії та України, олімпійська збірна Кувейту. Визначний форвард Віктор Канєвський чимало попрацював на тренерській ниві. Нині живе у США.

Нешодавно ми приїздили його з бачачими. Нарешті, Валерій Лобановський, з яким полюб'яла ціла епоха радянського і українського футболу. І, сподівалось, во на це не зникнелася. Лобановський — являє у світовому футболі. Багато хто радіє з його повернення до рідного клубу.

Виктор БРАНИЦЬКИЙ

Баскетбол. Кубок Європи. Будівельник-Хорда (Україна, Київ) — Ставекс (Чехія, Брно) — 79:57 (41:32).

1961 рік. Динамівці Києва знову здобувають золоті медалі чемпіонів Союзу. Зліва направо сидять: В. Шельковський, В. Троїановський, І. Сабо, М. Кольцов, В. Серєбрянников, В. Щербак; стоять: В. Соловйов, А. Біба, О. Базилевич, В. Турчицький, В. Канєвський, О. Макаров, А. Сучков, В. Лобановський, Ю. Войнов, В. Ануфрієв, М. Коман.

Реклама

Український
Мобільний
Зв'язок

Ukrainian
Mobile
Communications

НА ТЕРМІНАЛИ

з 21 жовтня до 1 листопада

модель	стара ціна	нова ціна
BENEFON Sigma	4799	1500
BENEFON Delta	4260	925
MAXON Delux	699	550
NOKIA-440	899	750
NOKIA-450	1395	1000
Станд. NOKIA-10	660	600

Ціни наведені без урахування ПДВ.
Оплата за курсом НБУ на день публікації.

253002, м. Київ,
вул. Луначарського, 16/4.
Тел. (044) 517-28-38

Відмінні осінні знижки

